

Mateřská škola Na Habru, Hořice

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„INDIÁNI NA HABRU“

**Motto programu:
„Jsme částí Země, aneb jak to vidí indiáni“**

Platnost:

od 1. 10. 2021 – 1. 10. 2024

Schváleno pedagogickou radou:

**20. 9. 2021, č. j.: 129/2021/-4 ŘMŠ
Spis. zn. 3.1., A 10**

Seznámení rodičů se ŠVP:

říjen – listopad 2021

Vypracoval:

současný pedagogický kolektiv

Mgr. Soňa Lánská, ředitelka mateřské školy

Obsah:

- 1. Identifikační údaje o mateřské škole**
- 2. Obecná charakteristika školy**
- 3. Podmínky vzdělávání**
  - 3.1 Věcné podmínky**
  - 3.2 Životospráva**
  - 3.3 Psychosociální podmínky**
  - 3.4 Organizace**
  - 3.5 Řízení mateřské školy**
  - 3.6 Personální a pedagogické zajištění**
  - 3.7 Spoluúčast rodičů**
  - 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) s přiznanými podpůrnými opatřeními**
  - 3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných**
  - 3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let**
  - 3.11 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka**
- 4. Organizace vzdělávání**
  - 4.1 Vnitřní uspořádání školy a charakteristika tříd**
  - 4.2 Přijímací řízení**
  - 4.3 Platby v MŠ**
- 5. Charakteristika vzdělávacího programu**
  - 5.1 Cíle vzdělávání**
  - 5.2 Klíčové kompetence**
  - 5.3 Metody a formy práce**
  - 5.4 Pedagogické zásady**
  - 5.5 Průběh vzdělávání dětí se SVP, dětí nadaných**
  - 5.6 Průběh vzdělávání dětí od dvou do tří let**
  - 5.7 Průběh vzdělávání u dětí s povinným předškolním vzděláváním při omezení osobní přítomnosti ve škole**
- 6. Vzdělávací obsah**
  - 6.1 Integrované bloky**
  - 6.2 Dílčí projekty a programy**
- 7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika**

Veřejné přílohy:

1. Školní řád
2. Směrnice ke stanovení úplaty za předškolní vzdělávání v aktuálním školním roce
3. Organizační řád MŠ s dodatky
4. Vnitřní řád školní jídelny
5. Konkretizované očekávané výstupy RVP PV
6. Rozšiřující nadstandardní aktivity
7. Plán akcí
8. Adaptace v mateřské škole
9. Uplatňování Úmluvy o právech dítěte naší MŠ

Přílohy k vnitřní potřebě školy, které nejsou součástí tohoto ŠVP – neveřejné přílohy (vztahující se ke konkrétnímu školnímu roku – roční plán):

1. Dílčí odpovědnost pedagogů a provozních zaměstnanců
2. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
3. Plán porad
4. Plán řídicí a kontrolní činnosti ředitelky MŠ
5. Koncepce rozvoje školy
6. Seznam zaměstnanců školy, pracovní zařazení

1. Identifikační údaje o škole

název: Mateřská škola Na Habru, Hořice

ředitelka: Mgr. Soňa Lánská

adresa: Jablonského 1108, 508 01 Hořice

kontakt: 493 623 389 - III. třída (přepojení)
493 627 095 – ředitelna
493 627 096 – vedoucí ŠJ
493 627 097 - II. třída (přepojení)

e-mail: msnahabru@horice.org
msnahabruinfo@seznam.cz (omlouvání)

internetové stránky: www.msnahabru.cz

datová schránka: yfgku8z

IČO: 70188904

identifikátor: 600091643

IZO MŠ: 107 582 741

IZO ŠJ: 102 818 479

právní forma: příspěvková organizace od 1. 1. 2003

bankovní spojení MŠ: 1163781379/0800
bankovní spojení ŠJ: 202991797/0600

zřizovatel: Město Hořice
Náměstí Jiřího z Poděbrad 342
508 19 Hořice
IČ: 00271560 DIČ: CZ00271560

kapacita MŠ: 84 děti

počet tříd: 3

provoz MŠ: 6:00 – 16:00 hodin

počet pedagogických pracovníků: 7

počet provozních zaměstnanců: 5

Název školního vzdělávacího programu: Indiáni Na Habru

2. Obecná charakteristika školy

Vize školy - POMÁHÁME OBJEVOVAT SVĚT

Poslání (mise) školy:

Jsme otevřenou institucí, která doplňuje rodinnou výchovu. Podporujeme vývoj dítěte a přinášíme příležitosti k rozvoji jeho potencialů, prosazujeme model školy osobnostně rozvíjející. Zabezpečujeme tak zdravý fyzický, psychický a sociální rozvoj dítěte a jeho spokojené prospívání v souladu s jeho přirozeností. Vedeme dítě ke zdravému životnímu stylu. Budujeme zdravé sebevědomí a sebejistotu dítěte. Rozvíjíme u dětí komunikaci a dovednost vyjádřit svůj vlastní názor, žít v sociální skupině a učíme je toleranci a vzájemné empatii. Připravujeme dítě ke vstupu do základní školy a vytváříme základy pro pozitivní vztah k učení budovaný na základech dovednosti učit se.

Filozofie školy

Filozofie naší mateřské školy stojí na přesvědčení, že děti se nejlépe vyvíjejí, věnují-li se své činnosti – hře – celým srdcem. Při hře se nejlépe učí. Důraz je kladen na úctu k dítěti, respekt a důvěru, na jeho vnitřní aktivitu, tvořivou sílu, vlastní prožitky a zkušenosti. To, jak se dítě ve škole cítí a co prožívá, má z hlediska úspěšnosti jeho vzdělávání klíčový význam. Pedagog je autorita ve smyslu vyzrálé osobnosti, je dítěti průvodcem a pomocníkem na jeho cestě při objevování a zkoumání světa. Upřednostňujeme prožitkové učení a kooperativní činnosti, učení se ze života a pro život. Snažíme se dětem nepředkládat „zaručeně správné“ poznatky, ale zjišťovat, co již vědí a dále na těchto poznatcích stavět. Dítěti předškolního věku je vlastní učit se na základě vlastního prožitku a zkušeností, učí se vlastní aktivitou, tím, co samo dělá, v čem se uplatní.

Cílem je, za spolupráce s rodiči jako partnery při výchově a vzdělávání, dosáhnout samostatnosti a získávat klíčové kompetence, které bude dítě schopné uplatňovat a rozvíjet v dalším životě.

Historie:

Naše mateřská škola byla otevřena pod původním názvem Husův dětský dům 28. října 1924 a první ředitelkou se stala Františka Mikšová. V té době zde fungovala dvě oddělení mateřské školy, jesle pro děti od dvou let, útulek, poradna pro matky a děti a loutková scéna.

Husův dětský dům 10. července 1926 navštívil pan prezident T. G. Masaryk.

V pozdější době byly v mateřské škole v provozu tři třídy pro děti předškolního věku. V roce 1989 došlo k zřízení logopedické třídy, ve které se pracovalo do září roku 2004. Od roku 2007 probíhá předškolní vzdělávání ve třech třídách.

Budova od svého vzniku slouží stále stejnému účelu.

Vnější prostředí:

Mateřská škola je umístěna nedaleko náměstí, vedle ZŠ Na Habru. Je to dvoupatrová budova, s velkým pozemkem, který tvoří zahrady pro děti. Ze tří stran budovu obklopují terasy, které byly v roce 2017 zrekonstruovány. Před budovou je umístěna socha „Matka“ od akademického sochaře Františka Úprky. Svažité zahrady pro děti jsou zatravněné, děti mají po celý rok k dispozici altány, různé typy průlezek, pískoviště a v zimních měsících zde provozují zimní hry a sporty. Od roku 2017 probíhá přeměna zahrad. Po dohodě se Základní školou Na Habru jsme vytvořili společný venkovní prostor pro děti a žáky (především I. stupně a družiny), kde se mohou setkávat a společně si hrát, udržovat přátelství s bývalými kamarády z MŠ. Jsou zde stavby z vrbového proutí – tunel, týpí, plůtky. Nově je vytvořeno ohniště, totem, skulptury indiánů, plocha ohraničená vrbovým plotem umožňuje malým sportovcům hrát fotbal. Dalším novým prvkem je prvek vody – obnovená studna. Děti mají příležitost experimentovat s vodou, bahništěm.

V důsledku rekonstrukce teras vznikl nově prostor před budovou školy. Je využit jako rovná plocha, pokrytá z větší části dlaždicemi. Jsou zde zasazeny ovocné stromy a keře, byliny a umístěny zvýšené záhony pro malé zahradníky, lavičky, hmatový chodník a kameniště. Získali jsme tak i plochu pro pohyb na koloběžkách, odstrkovadlech, kresbu na dlaždice. Přeměny zahrad budou dále probíhat po etapách.

Vnitřní prostředí:

Řešení vnitřních prostorů odpovídá době vzniku budovy a prošlo mnoha rekonstrukcemi. Každé místo a prostor má své účelné využití a škola tak získává svou vlastní, nezaměnitelnou atmosféru. Tato situace má své výhody i nevýhody.

Bližší informace jsou popsány v 4. 1 Vnitřní uspořádání školy a charakteristika tříd.

Záměrem je postupně vytvořit prostředí, které je blízké vzdělávacímu programu Začít spolu.

Součástí školy je školní jídelna.

3. Podmínky ke vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Prostory tříd, heren a zahrady nám většinou umožňují vytváření herních a pracovních center i míst pro odpočinek nebo rušnějších pohybových aktivit. Jejich obměnu či vytváření nových center a pracovních koutků je možné měnit podle složení třídy. Vymýšlíme a zvažujeme, jak aktuálně navrhnout a uzpůsobit prostor, který by umožnil dětem jednak bezpečný pohyb a zároveň podnětné prostředí, které se tak stává významným faktorem individualizovaného vzdělávání, přičemž pro nás není hlavní jen množství a rozmanitost hraček a pomůcek, ale i o způsob, jakým je konkrétní třída uspořádána. Tímto způsobem vyřešený prostor nabízí více příležitostí k přirozené komunikaci, řešení problémů, rozhodování, chápání rozdílů mezi lidmi. Připravujeme prostředí, které dětem umožňuje pracovat samostatně, spolupracovat, objevovat, pracovat svým tempem bez větších zásahů dospělých.

Vybavení hračkami odpovídá věkové skladbě dětí, průběžně je doplňujeme tak, jak postupně vznikají centra a koutky. Hračky jsou umístěny v otevřených skříňkách, aby si je mohly samy brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Snadnému úklidu, zvyšování samostatnosti i podpoře předčtenářské gramotnosti pomáhají popisky, symboly či jiný znak na úložných kontejnerech, koších – zlepšují systém ukládání (prvek programu Začít spolu). Dětský nábytek, tělovýchovné nářadí a náčiní, vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetického vzhledu.

Pomůcky pro učitelky jsou uloženy v kabinetě pomůcek, školní knihovna obsahuje množství titulů pedagogické a dětské literatury a jsou stále doplňovány.

V MŠ je zajištěn dostatečný počet šaten a hygienických zařízení. Prostory pro ukládání lehátek a lůžkovin jsou pravidelně větrány. Vnější i vnitřní prostředí je neustále udržováno v čistotě. Děti se samy svými výrobky podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, jejich práce jsou přístupné dětem i rodičům.

Na školní zahradě je šest pískovišť, prolézací domečky, průlezky, altány, prvky dřevěného vybavení (nášlapný žebřík, cesta odvahy, autíčko, jezevčík), dřevěný domeček. Děti mají k herním a pohybovým aktivitám k dispozici dostatek hraček, které jsou podle potřeby doplňovány a obměňovány.

Vybavení:

- volně přístupný nábytek ve třídách, hernách a šatnách dětí
- centra aktivit – vybavení podle záměru centra - ponky s nářadím, funkční kuchyňka s pečicí troubou, varnou deskou, dřezem, kostýmy na převlékání, dostupné hudební nástroje, loutky maňásci, množství materiálu k výtvarnému tvoření, písek, přírodniny, pomůcky experimentování
- TV náčiní a nářadí (balanční a rehabilitační nářadí...)
- dostatek materiálu, nářadí, náčiní a pomůcek k pracovním a výtvarným činnostem, pokusům, experimentům
- 2 klavíry, elektronické varhany, rytmické nástroje
- didaktická technika a pomůcky
- ICT vybavení (počítačová technika)
- dětské koutky a sestavy (kuchyňky, relaxační koutky, domečky)
- kvalitní hračky a učební pomůcky

Dbáme na to, aby prostředí podporovalo aktivitu, iniciativu a samostatnost dětí těmito opatřeními:

- dostupnost materiálů a pomůcek jejich umístění ve výškové úrovni dětí, dodržování pravidel pro jejich ukládání
- bezpečnost a hygiena prostředí
- variabilnost – možnost obměny prostředí za spolupráce dětí
- podnětnost a estetika prostředí, tak aby prostředí vybízelo k činnostem
- posilování schopnosti samostatné volby
- zapojení dětí do péče o prostředí

Záměry:

- podle potřeby a požadavků pedagogů postupně dovybavovat třídy dětským a úložným nábytkem, doplňovat hračky, materiál a pomůcky pro vytváření center aktivit a koutků umožňující výběr typu činností podle individuálních schopností dětí a stimulující jejich aktivitu (zařazování prvků vzdělávacího programu Začít spolu)
- vybavit podle potřeb 1. třídu hračkami, které jsou vhodné pro děti mladší tří let, zajistit jejich bezpečné ukládání
- doplňovat knihovny dětí o různé typy encyklopedií, atlasů pro vyhledávání informací dětmi
- modernizovat vybavení počítačové techniky
- rekonstruovat budovu (spolupráce se zřizovatelem) – výměna oken
- zakoupit nové záclony, výměna podlahové krytiny v hale v I. poschodí
- nainstalovat zástěny mezi toalety – zajistit dětem soukromí při používání WC
- vyměnit kryty topení ve třídách, obložení zdí
- pokračovat v přeměně zahrady

3.2 Životospráva

Součástí mateřské školy je školní jídelna, kde připravujeme a nabízíme zdravou výživu, jež ovlivňuje tělesnou a duševní pohodu dětí a významně se podílí na vytváření kladných stravovacích návyků. Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu dle příslušných norem a předpisů. Každý den dostávají ovoce nebo zeleninu. K dochucování pokrmů využíváme bylinky ze zahrádky - děti se podílejí na péči o ni. Podle požadavků pedagogů plánují zaměstnanci kuchyně jídelniček tak, aby byl i v souladu s naplánovanými aktivitami (bramborový týden, masopust apod.). Zajišťujeme umožňujeme dostatečný individuální pitný režim v průběhu celého dne v budově i na zahradě. Stravování probíhá v jednotlivých třídách. Děti postupně při stolování používají příbory, samy si prostírají a obsluhují se, uklízí po sobě, mohou jíst podle svých potřeb, v klidu a v pohodě. Svačiny mohou být kolektivní, skupinové, průběžné. Děti mají možnost ovlivnit množství jídla, mladší děti si několikrát v roce zkouší samy svačinu připravit (namazání pečiva, obloha, výroba pomazánek, salátů,

apod.), starší mají možnost si svačinu denně připravit (namažou). Přípravu svačin dětmi umožňujeme v souladu s epidemiologickými nařízeními. Všichni mají možnost volby jídla a pití.

Do jídla děti nenutíme, ale vhodnou motivací je vedeme k ochutnávání.

Všichni zaměstnanci se chovají podle zásad zdravého životního stylu, dodržují hygienická pravidla a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Děti mají možnost volného pohybu, máme dohodnuta pravidla pro bezpečnost pohybu a bezpečné zacházení s hračkami, tv náčiním a nářadím.

Respektujeme individuální potřebu spánku, přičemž není brán zřetel na věk dítěte. Děti po odpočinku vstávají postupně a věnují se klidovým činnostem s ohledem na spící kamarády.

Uspořádání dne je organizováno podle potřeb dětí. Zajišťujeme pravidelný denní rytmus a řád, který je však natolik flexibilní, že umožňuje organizaci dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuálním situacím.

Denní pobyt venku je dostatečně dlouhý, činnosti jsou přizpůsobovány momentálnímu počasí a stavu ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ. Jsou dle možností a vhodnosti otužovány vodou, vzduchem i v přiměřené míře sluncem.

Velkou péči věnujeme i oblasti zdravotní a hygienické (např. děti si čistí zuby po každém jídle).

Děti jsou důsledně vedeny k dodržování správných hygienických zásad a návyků (edukace např. při smrkání, kýchání, mytí rukou).

Záměry:

- ovlivňovat povědomí rodin dětí v oblasti zdravého stravování formou odpoledních akcí „Zdravé vaření“, ochutnávka z jídelníčku MŠ při mimoškolních akcích
- využívat vypěstované zeleniny, ovoce, květin a přírodnin ze zahrady pro potřeby školy
- zajistit více podnětů k přirozeným pohybovým aktivitám při přeměně zahrady
- přizpůsobit v případě potřeby denní režim dětem mladších 3 let
- systematicky přispívat ke zlepšení zdraví a fyzické zdatnosti dětí,
- podporovat pohybové aktivity dětí (zdravotní cvičení, jóga, atletické disciplíny, cvičení s míči, akrobatické cvičení, cvičení na nářadí i herních zahradních prvcích, kopaná, hokejbal, chůze na větší vzdálenosti, pohyb v přírodě, lyžování, plavání)

3.3 Psychosociální podmínky

V prostředí MŠ vytváříme takové podmínky, aby se děti i dospělí cítili dobře a spokojeně a do mateřské školy se těšili.

- **Adaptace v MŠ:**

Nově příchozí děti mají možnost postupné adaptace na nové prostředí. K adaptaci mohou rodiče po dohodě využívat poslední týden v srpnu, popřípadě i jiné dny. Od září nebo v průběhu školního roku se mohou adaptovat ve společnosti rodiče podle potřeby a po dohodě si zvolit délku pobytu v prvních dnech v MŠ. Rodiče nově přijatých dětí vyplňují Adaptační dotazník, který umožní učitelkám před příchodem dítěte do MŠ udělat si představu o jeho návycích, dovednostech a zájmech, se kterými dítě do MŠ nastupuje. Nabízíme i vstupní rozhovory – v klidu bez přítomnosti dítěte a bez ranního spěchu umožňujeme předávání informací, které nám pomohou poznat zázemí rodiny, její výchovný styl, dosavadní vývoj dítěte i očekávání, které má rodina od nás, jejich názory na režim dne, na aktivity a činnosti a tím můžeme budovat vzájemný bezpečný a důvěrný vztah. Popis adaptačního procesu a jeho realizace v naší škole je náplní přílohy ŠVP – Adaptace v mateřské škole a informace jsou rovněž uveřejněny na webových stránkách školy.

- **Individualizace**

Podporujeme společné vzdělávání dětí s rozdílnou rozumovou úrovní schopností. Tyto rozdíly mezi dětmi respektujeme a reagujeme na ně při plánování, realizaci a hodnocení výchovně vzdělávací práce. Uvědomujeme si, že jedinečnost každého dítěte je dána jeho věkem, pohlavím, potřebami, temperamentem, schopnostmi učit se, stylem učení, zájmy, rodinným prostředím, očekáváním rodiny i širší společností.

Řídíme se potřebami dětí, aktuálně na ně reagujeme. Nároky na děti rozlišujeme s respektem k vývojovým, ne věkovým dovednostem a schopnostem dětí a s využitím Gardnerovy teorie inteligencí. Pedagogický styl je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní účastí a samostatným rozhodováním dítěte. Usilujeme o přímou, vstřícnou a naslouchající komunikaci s dětmi. Dáváme jim zpětnou vazbu o jejich chování a činnostech, která posiluje žádoucí chování, a rozvíjíme jejich silné stránky osobnosti. Podporujeme děti v samostatných pokusech, umožňujeme jim pouštět se do činností bez obav z chyby, vedeme je k samostatnému řešení problémů a poskytujeme možnost volby. Mají tak šanci pocítit následky svého chování a jednání.

- Demokratická kultura

Jedním z cílů našeho programu je prosazování demokratických hodnot. V přístupu orientovaném na dítě používáme strategie, které umožňují a podporují partnerství a spoluúčast. Děti jsou zahrnuty do vytváření třídních pravidel, společné regulace chování i rozvíjení povědomí o tom, co je v rámci denního programu ve školce čeká.

V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu během celého dne. Dodržováním pravidel chování ve skupině vytváříme ve třídách kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou k sobě tolerantní, učí se spolupracovat a objevovat řešení konfliktů a problémů, jsou spokojeni a mají pocit bezpečí a jistoty. Poskytujeme dětem přiměřenou míru podpory, sledujeme a vyhodnocujeme vztahy ve třídě, nenásilně tyto vztahy ve spolupráci s dětmi ovlivňujeme prosociálním směrem.

Sociální prostředí školy charakterizuje společná a neustálá snaha všech zaměstnanců o vytvoření funkčního pracovního týmu – snaha o podporu sebedůvěry, vzájemné důvěry, vzájemné sounáležitosti, komunikace a spolupráce se všemi v MŠ.

Děti vidí vzájemné slušné jednání a pomoc mezi všemi zaměstnanci i rodiči nejen při každodenním životě, ale i při mimoškolních akcích a společných aktivitách.

- Rovný přístup ke vzdělávání

Informujeme o vzdělávací nabídce, všech aktivitách, podmínkách přijetí způsobem, který je dostupný pro všechny (nástěnky, webové stránky školy a zřizovatele, přístupné dokumenty ve vstupním prostoru školy).

Zabezpečujeme rovnocenné postavení všech dětí v kolektivu, žádné není zvýhodňováno, ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování či zesměšňování jsou nepřipustné. Škola má jako prevenci rizikového chování zpracován Minimální preventivní program.

V případě integrace dítěte se speciálně vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat s poradenským zařízením a zajistíme podporu při jeho vzdělávání.

Záměry:

- při naplňování cílů vzdělávání co nejvíce využívat konstruktivistické přístupy k učení – třífázový model učení:
  1. evokace – zamyšlení nad tématem, co už o něm víme, zjišťování názorů.....;
  2. význam nových informací – nabídka činností, materiálů k tématu – povídání, diskuze, pokusy, výtvarně pracovní činnosti, pohybové aktivity.....;
  3. reflexe – co jsme se dověděli, čemu rozumím – nerozumím, co se dařilo – nedařilo....
- rozpoznávat rysy osobnosti každého dítěte a nabízet vhodné činnosti, které umožní dětem pracovat podle jejich dominantního učebního stylu a vytvářet tak prostředí, ve kterém bude dítě oceňováno, dojde k posilování jeho sebedůvěry
- používat v co největší míře prožitkové a kooperativní učení
- stavět na silných stránkách dítěte, rozvíjet potencial dítěte
- zaměřit se na takové hry a nabídku činností, které rozvíjí prosociální dovednosti (školení, literatura) a jsou prevencí rizikového chování
- soustředit se na efektivní komunikaci a poskytování zpětné vazby jako alternativu pochval a trestů (školení, samostudium), používat popisný jazyk při hodnocení

- volit činnosti, které mohou děti vykonávat co nejvíce samostatně, založené na spolupráci dětí tak, aby samy objevovaly různé postupy a řešení, mohly si připravovat i uklízet pomůcky i materiály
- organizovat vzdělávací akce pro rodiče – besedy s odborníky
- používat respektující přístup k dítěti a osvojit si komunikaci s „výrokem já.....“, pozitivní komunikaci (neběháme x chodíme pomalu, apod.), otevřené otázky
- vést děti k tomu, že jsou za své jednání zodpovědné

3.4 Organizace

Provoz mateřské školy je od 6:00 – 16:00 hodin.

Rodiče mohou přivádět děti do MŠ dle svých potřeb v průběhu dne, avšak o pozdějších příchodech předem informují učitelky. Mateřská škola se uzamyká v 8:30, rodiče přicházející s dětmi po této době využívají ke vstupu do MŠ zvonek umístěný u hlavních dveří. Podmínky a opatření k zajištění bezpečnosti jsou předmětem Školního řádu a Minimálního standardu bezpečnosti školy.

MŠ se uzavírá v době hlavních prázdnin po dohodě se zřizovatelem.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Během dne mají děti dostatek možností k pohybovým aktivitám. Mohou si vybrat z nabídky činností centrum sport, denně jsou zařazovány řízené zdravotně pohybové aktivity a od roku 2020 je každý pátek věnován tělesným aktivitám (vnitřním, popř. i venkovním). Každý měsíc zařazujeme „Batůžkový den“ – pěší výlet v okolí Hořic.

Individualizovaný adaptační režim je popsán v 3.3.

Děti si mohou nechat hry rozehrané, dáváme jim možnost činnosti a hry dokončit nebo včas upozorníme na potřebu jejich ukončení.

Činnosti organizujeme tak, aby děti měly možnost volby, podněcujeme je k vlastní aktivitě a experimentování, zohledňujeme jejich osobní tempo.

Dbáme na dostatečné osobní soukromí dětí. Vhodně rozmístěným nábytkem vytváříme potřebné zázemí pro klid i pro možnost pracovat frontálně, skupinově, individuálně. Poměr spontánních a řízených aktivit plánujeme vyváženě.

Při plánování nabídky vzdělávacích činností vycházíme z potřeb a zájmů dětí, z aktuálních možností a příležitostí (Gardnerova teorie inteligencí), z pozorování a hodnocení. Během dne se po celou dobu věnujeme dětem, vytváříme vhodné materiální podmínky a připravujeme pomůcky pro plánovanou řízenou nabídku činností.

Nepřekračujeme stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

Příležitostně se všichni scházíme na indiánské radě, kde děti prezentují ostatním kamarádům svoje zážitky z uplynulého měsíce. Všichni si zazpíváme a vznikají tak naše společné rituály MŠ. Vytváříme pocit sounáležitosti s celou MŠ, se všemi dětmi, učitelkami i ostatními zaměstnanci. Učíme děti samostatnému vystupování a prezentaci, což napomáhá prevenci rizikového chování (podpora sebedůvěry, sebevědomí, vztah k mladším kamarádům).

Režim dne:

- je flexibilní, uvedené časy jsou orientační a mohou být přizpůsobeny potřebám dětí, provozu MŠ, počasí, po celý den je samoobslužný pitný režim.
- každá třída má upravený režim dne, který zohledňuje věkové hledisko a požadavky vyplývající ze zákonů (povinné předškolní vzdělávání).

- **REŽIM DNE III. TŘÍDA, BERUŠKY:**

6:00 – 8:00

otevření mateřské školy

převažují spontánní hry a činnosti dětí podle jejich volby a výběru ve třídách

podle potřeby individuální práce, řízené činnosti

8:00 – 12:00 povinné předškolní vzdělávání:

→ 8:00 – 9:30

pokračování ve spontánních hrách
pohybové aktivity – řízené, spontánní
společné přivítání dne v komunitním kruhu – řízená činnost
hygiena, dopolední stolování - svačina
skupinové činnosti nabízené učitelkou (nepřímo řízené samostatné činnosti – pedagogem
nabízená nabídka, činnosti v centrech a koutcích)
zhodnocení činností a výběr námětů pro další činnosti
příprava na pobyt venku

→ 9:30 – 11:30

pobyt venku (v letních měsících i dříve)
pokud není vhodné počasí – pohybové a náhradní aktivity v MŠ

→ 11:30 – 12:00

hygiena, oběd

12:00 – 14:00

příprava na odpočinek
čas relaxace a odpočinku, klidové činnosti
individuální práce s dětmi

14:00 – 16:00

odpolední stolování - svačina
samostatné (spontánní a skupinové) herní a pohybové aktivity dětí
podle potřeby individuální práce, řízené činnosti
individuální práce
16:00 – uzavření MŠ

• REŽIM DNE II. TŘÍDA, ŽABIČKY

6:00 – 7:15

Otevření mateřské školy
scházení ve III. třídě Berušek
spontánní hry

7:15 – 8:30

7:15 - děti se rozcházejí do svých tříd – do II. třídy Žabiček
převažují spontánní hry a činnosti dětí podle jejich volby a výběru ve třídách
podle potřeby individuální práce, řízené činnosti

8:30 – 9:30

pokračování ve spontánních hrách
pohybové aktivity – řízené, spontánní
společné přivítání dne v komunitním kruhu – řízená činnost
hygiena, dopolední stolování - svačina
skupinové činnosti nabízené učitelkou (nepřímo řízené samostatné činnosti – pedagogem nabízená
nabídka, činnosti v centrech a koutcích)
zhodnocení činností a výběr námětů pro další činnosti
příprava na pobyt venku

9:30 – 11:30

pobyt venku (v letních měsících i dříve)
pokud není vhodné počasí – pohybové a náhradní aktivity v MŠ

11:30 – 14:00

hygiena, oběd

příprava na odpočinek

čas relaxace a odpočinku, klidové činnosti

individuální práce s dětmi

14:00 – 15:00

odpolední stolování - svačina

samostatné (spontánní a skupinové) herní a pohybové aktivity dětí

podle potřeby individuální práce, řízené činnosti

15:00 – 16:00

soustředění dětí ve III. třídě či na zahradě – spontánní hra

individuální práce

postupné odcházení domů

- **REŽIM DNE I. TŘÍDA, KUŘÁTKA**

6: 00 – 7:15

otevření mateřské školy

scházení ve III. třídě Berušek

spontánní hry

7:15 – 8:25

7: 15 - děti se rozcházejí do svých tříd – do I. třídy Kuřátek

převažují spontánní hry a činnosti dětí podle jejich volby a výběru ve třídách

podle potřeby individuální práce, řízené činnosti

8:25 – 8:45

úklid hraček

společné přivítání v komunitním kruhu

pohybové činnosti

8:45 – 9:00

hygiena, svačina

9:00 – 9:30

skupinové činnosti nabízené učitelkou (nepřímo řízené samostatné činnosti – pedagogem nabízená nabídka, činnosti v centrech a koutcích)

spontánní hry

zhodnocení činností a výběr námětů pro další činnosti

příprava na pobyt venku

9:30 – 11:30

pobyt venku

pokud není vhodné počasí – pohybové a náhradní aktivity v MŠ

11:30 – 14:15

hygiena, oběd

příprava na odpočinek

čas relaxace a odpočinku, klidové činnosti

14:15 – 15:00

odpolední stolování - svačina

samostatné (spontánní a skupinové) herní a pohybové aktivity dětí podle potřeby individuální práce, řízené činnosti

15:00 – 16:00

soustředění dětí ve III. třídě či na zahradě – spontánní hra

individuální práce

postupné odcházení domů

Zájmové aktivity

Děti si mohou vybrat z aktuální nabídky zájmové činnosti a doplňujících programů, které probíhají při dopoledních i odpoledních činnostech. S konkrétní nabídkou jsou rodiče seznámeni na začátku školního roku.

Podrobnější informace v 6.2 Dílčí projekty a programy

Záměry:

- dle organizačních možností eliminovat co v největší míře spojování tříd
- zajistit přítomnost dvou pracovníků ve třídě, v případě potřeby zajistit asistenta pedagoga
- respektovat zákonné odpočty dětí při docházce dětí mladších tří let a dětí s podpůrnými opatřeními
- respektovat zákonné omezení počtu dětí na jednoho pedagoga při opuštění areálu školy při docházce dětí mladších tří let a dětí s podpůrnými opatřeními
- dle možnosti zřizovatele a aktuální poptávky o místa v MŠ postupně přijímat děti do počtu 24 dětí na třídu
- během celého dne děti zbytečně neorganizovat (řazení, dovolování si o něco), dávat jim příležitost k samostatnosti, k samostatnému myšlení a rozhodování

3.5 Řízení mateřské školy

Organizační řád, školní řád, směrnice ředitelky školy a pracovní náplně vymezují jasná pravidla a kompetence zaměstnanců školy. Velký důraz klademe na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesní odlišnosti a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Ředitelka vytváří prostor pro spoluúčast při řízení pro všechny zaměstnance. Názor a myšlenka každého je přijímána, všichni mají spolurozhodující hlas a podílí se na dění v mateřské škole. Tvorba ŠVP je výsledkem celého týmu školy.

Při vzájemných diskusích a konzultacích je podporováno otevřené vyjadřování názorů a jejich respektování. Řešení problémů a konfliktů (zájmů, představ, názorů, postojů) v pracovním kolektivu se děje s ohledem na jejich důležitost a sílu. Jsou řešeny věcně, společně či individuálně, konstruktivně a způsobem, který může tým obohatit a posunout dál. Vnímáme je jako hybnou sílu.

Vyřizování stížností a podnětů upravuje směrnice vydaná ředitelkou školy Směrnice ředitelky školy k vyřizování stížností, oznámení a podnětů.

Na spolupráci s rodiči se opět podílí všichni zaměstnanci větší či menší měrou, dle záměru plánovaných akcí.

Ve škole je zaveden funkční informační systém. Pro pedagogické i provozní zaměstnance jsou v režimu školy zařazeny porady. Podle potřeby jsou zařazovány informační schůzky. Na začátku školního roku ředitelka zpracovává plán kontrolní a řídicí činnosti, plán akcí, plán porad. Z porad jsou pořizovány zápisy a vydána opatření, která plynou z aktuálních potřeb školy. Ředitelka vypracovává koncepci školy na pětileté období. Z ní vychází koncepce – roční plán na aktuální školní rok, Na konci školního roku ji pedagogové zhodnotí a závěry se promítnou do nové koncepce. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. Prostřednictvím zpětné vazby hodnotí jednotlivé činnosti a tím motivuje ke kvalitě vykonávané práce. Každý zaměstnanec dostává na začátku kalendářního

roku formulář „Průběžných aktivit“, který se stává podkladem pro přiznání finančních odměn. Ředitelka stanovuje kritéria pro jejich přiznání. Hospitační činnost je předem oznamována.

Prezentace školy probíhá formou webových stránek, informacemi o netradičních akcích na webových stránkách města a místním tisku. Spolupráci se zřizovatelem zajišťuje ředitelka.

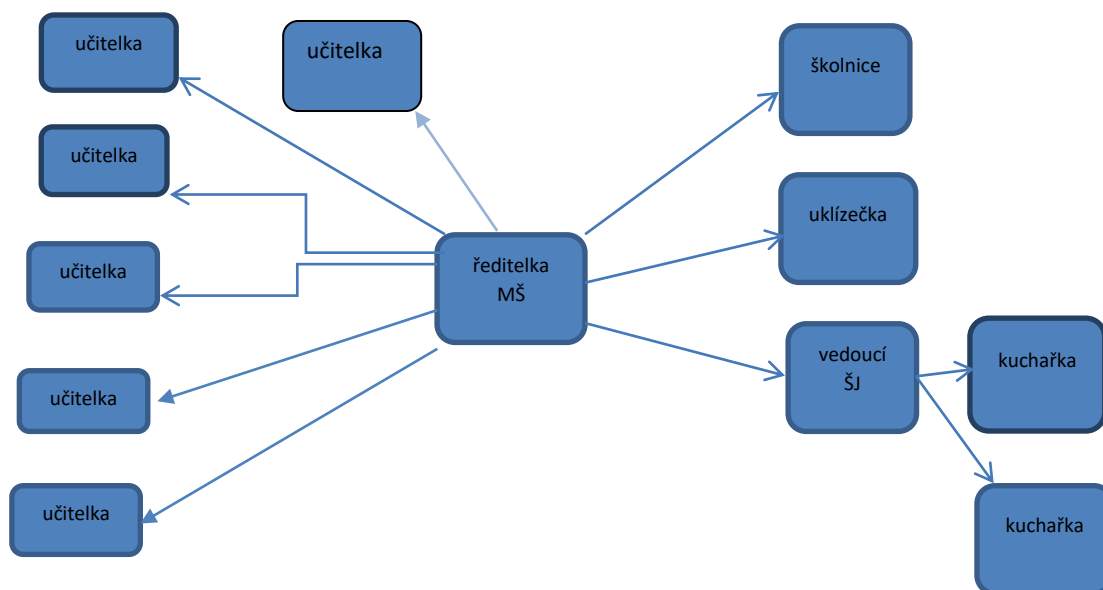
Záměry:

- dokončit práci s logem školy - používání při prezentaci MŠ
- zhotovit informační, propagační, upomínkové materiály a předměty pro veřejnost i pro děti a zaměstnance (např. informační letáček, kšiltovky, igelitové tašky s potiskem loga, odznáčky, ročenky, apod.)
- zorganizovat akci pro hořickou veřejnost
- vést k sebereflexi učitele, zavést hodnotící rozhovory se všemi zaměstnanci
- podporovat profesní růst učitelů
- zavést profesní portfolio pedagoga (Předškolní vzdělávání orientované na dítě, část V)
- další záměry jsou obsahem koncepce rozvoje školy, která je neveřejnou přílohou ŠVP
- budeme nadále evaluovat svoji práci, revidovat funkčnost používaných evaluačních nástrojů, na základě získaných informací měnit, inovovat, přizpůsobovat pracovní postupy z důvodu dalšího zlepšování
- podle potřeb a podmínek zajišťovat další pracovníky (asistent pedagoga, chůva)
- vzdělávat se v oblasti ICT techniky – umět zajišťovat v případě potřeby distanční vzdělávání

Organizační schéma řízení:

řízení výchovně vzdělávací oblasti

řízení provozní oblasti

3.6 Personální a pedagogické zajištění

O děti pečuje celkem sedm kvalifikovaných učitelek, včetně ředitelky, které splňují požadovanou odbornou kvalifikaci. Dvě učitelky mají ukončené dvouleté rozšiřující studium speciální pedagogiky, jedna má vysokoškolské bakalářské studium speciální pedagogiky, další je diplomovaným specialistou. Ředitelka má magisterské studium speciální pedagogiky. Šest učitelek pracuje na plný úvazek, jedna na zkrácený úvazek – zajištění překrývání pedagogů ve třídě, kde pracuje ředitelka.

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě, optimálně v rozsahu 2,5 hodin denně.

O čistotu a pořádek se stará uklízečka a školnice, obě pracují na plný úvazek. Součástí školy je školní jídelna, kde jsou zaměstnány vedoucí školní jídelny na 50 % úvazek a dvě kuchařky na plný úvazek.

Všichni pedagogové se sebevzdělávají. Využíváme přitom nabídek různých vzdělávacích institucí. Ředitelka maximálně podporuje profesionalizaci celého týmu včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti. Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu, je vítána a podpořena. Rozvrh přímé pedagogické práce všech pracovníků ředitelka stanovuje tak, aby došlo k jeho rovnoměrnému rozvržení v rámci pracovního týdne a zajištění péče všem dětem.

Vytváříme takové prostředí, aby se u nás každý cítil spokojeně, jistě a bezpečně.

Záměry:

- podpoříme další vzdělávání pedagogického týmu v oblastech počítačová gramotnost, speciální pedagogika, polytechnická výchova, diagnostika dětí, vzdělávání nadaných dětí i dětí se SVP, řídicí práce, a dalších oblastí vycházejících z potřeb osobního rozvoje každé pracovnice
- vyhledávat vzdělávání samostatně i on-line
- nadále diagnostikovat děti s problémem a doporučovat zákonným zástupcům jejich vyšetření v SPC, asistenty pedagoga (podpůrné opatření) využívat následně co v největší míře pro zkvalitnění vzdělávání
- dále získávat zkušenosti a vzdělávat se v programu Začít spolu
- podle potřeb zajišťovat další pedagogické pracovníky – asistent pedagoga

3.7 Spoluúčast rodičů

Důležitá je pro nás spolupráce s rodinou, která funguje na základě partnerství. Partnerství chápeme jako spolupráci při dosahování stejného cíle, jako vztah, ve kterém mají obě strany svá práva a povinnosti, vzájemně se považují za kompetentní a cení si jeden druhého. Uznáváme a respektujeme různé složení rodin, různou kulturu rodin. Uznáváme a oceňujeme primární roli rodiny v tom smyslu, že rodiče jsou pro dítě nejdůležitější lidé v jeho životě. Zákonní zástupci mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů. Individualizovaný přístup uplatňujeme nejen ve vztahu k dětem, ale také k jejich rodinám – tím, že nabízíme prostor pro výběr takového typu spolupráce, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám, možnostem, životnímu stylu a zázemí. Rodiče nových dětí pravidelně zveme do MŠ v měsíci červnu na informativní schůzku spojenou s prohlídkou školy. Zároveň je ředitelka školy seznamuje s kolektivem pracovníků. Předáváme informační leták, obsahující základní údaje o provozu MŠ a o potřebách dětí při jejich nástupu a adaptační dotazník.

Formy a možnosti spolupráce:

- denní krátké informační pohovory s rodiči při předávání dětí nebo při sjednané konzultaci
- prezentace fotografií ze vzdělávacích činností na obrazovce v hale v přízemí
- konzultační hodiny ředitelky
- plánované konzultační dny s učitelkami v průběhu školního roku
- informace na webových stránkách MŠ, nástěnkách, elektronická pošta

- seznámení rodičů s koncepcí výchovně vzdělávací práce, se školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání pro MŠ – možnost rodičů vyjádřit se, nabídnout prostor pro připomínkování
- schůzky s rodiči
- pobyt s dětmi v MŠ v době adaptace a kdykoli po dohodě s učitelkami
- začleňování takových témat do vzdělávání, která umožňují získávat od rodin materiální i odbornou podporu – exkurze, návštěvy ve třídách
- besídky, slavnostní rozloučení s předškoláky
- tvořivé dílny, dny otevřených dveří,
- dotazníky, ankety
- společná setkávání, společná odpoledne, neformální akce (činnosti, soutěže dle náplně TVP, halloween, indiáni, čarodějnice, apod.)
- cvičení pro maminky
- nabídka přednášek, besed, seminářů odborníků (odborní lékaři, pracovníci PPP, aj.)
- účast rodičů na výletech
- možnost vypůjčení literatury - dětské i odborné
- poskytování fotodokumentace z akcí
- pomoc rodičů škole (dary, sponzoring, opravy, úklid školní zahrady)

Zásady pro spolupráci:

- respektujeme úlohu rodičů
- zachováváme důvěrnost
- mluvíme s rodiči o očekáváních, která vůči sobě máme
- respektujeme, že konkrétní způsob spolupráce si volí rodina sama
- nabízíme zapojení celé rodiny
- poskytujeme rodinám zpětnou vazbu
- spolupracujeme s dalšími partnery školy
- víme, že všechno nejde hned

Další spolupráce MŠ s veřejností:

PPP Jičín, Mgr. Lacinová
 ZŠ Na Habru Hořice, ZUŠ Melodie, ZUŠ Havlíčkova, ZŠ Husova
 MŠ Husova, MŠ Pod Lipou
 DDM
 Dětská knihovna
 Český svaz žen
 Městský úřad
 ÚSP pro tělesně postižené
 Lesy české republiky
 Policie ČR, městská policie
 Hasičský záchranný sbor
 Knihovna
 Sportovní zařízení
 KRNAP

Záměry:

- vyhledávat a podporovat aktivní rodiče, kteří mají zájem podílet se ve větší míře na chodu školy
- každodenně komunikovat s rodiči, empatií, citlivým přístupem, respektem, snahou řešit problémy smírnou cestou, ku prospěchu dítěte i rodiny, získávat stále větší důvěru rodičů k mateřské škole, učitelkám i ostatním pracovnícům,

- iniciovat besedy, pracovní dílny, pořádané pro děti rodiči, navštěvovat pracoviště, rodičů, vstupy do vzdělávání rodičů (jiných, pro děti zajímavých subjektů)
- naslouchat rodičům, přijímat pozitivně jejich návrhy na změny, zlepšení, přijímat je za své, podněcovat rodiče k vyjádření, poskytovat jim zpětnou vazbu a tím je podporovat v jejich následné aktivitě
- používat metody a prostředky zjišťování názorů rodičů na činnost školy a výsledky vzdělávání.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) s přiznanými podpůrnými opatřeními

Jedná se o integraci dětí se SVP mezi ostatní děti na základě doporučení poradenského zařízení. Takovému dítěti jsou vytvořeny podmínky dle druhu, typu a stupně postižení, individuálních potřeb a podpůrných opatření (kompenzační a didaktické nebo rehabilitační pomůcky, či jiné materiální vybavení, úprava prostředí, úprava komunikace, aj.). Po rekonstrukci teras je budova MŠ přístupná z chodníku i pro „vozičkáře“. Uvnitř budovy jsou však schodiště, sociální zařízení (WC, umývárny) nejsou součástí tříd a ani na ně nenavazují, jako tomu bývá u „pavilonových“ MŠ, takže možnost volného bezbariérového pohybu je uvnitř budovy omezena.

Na doporučení poradenského zařízení je zajištěn asistent pedagoga nebo osobní asistent a upraven počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy. Ředitelka má magisterské studium speciální pedagogiky, jedna učitelka bakalářské studium speciální pedagogiky a dvě učitelky mají rozšiřující studium speciální pedagogiky. V případě potřeby se budeme dále aktuálně vzdělávat a získávat specifické dovednosti formou DVPP.

Dítě se SVP je u nás všemi respektováno. Uplatňováním prvků programu Začít spolu zajišťujeme dětem se SVP potřebnou individualizaci vzdělávání vycházející z jeho vývojových zvláštností a potřeb. Při spolupráci s rodiči či zákonnými zástupci vycházíme z předpokladu, že oni znají své dítě lépe než ostatní a spolu tvoříme tým, který podporuje dítě se SVP v jeho vývoji. Poskytujeme rodině podporu a vedeme je k odpovědnosti za výchovu, setkáváme se s nimi co nejčastěji a sdílíme společně výchovné a vzdělávací potřeby jejich dítěte.

Spolupracujeme s odporníky podle potřeby - poradenská zařízení.

Záměry:

- podle potřeby doplňovat učitelskou knihovnu a knihy se speciálněpedagogickou tematikou
- podle potřeby zajišťovat podporu další pedagogickou osobou (asistent pedagoga)
- úzce spolupracovat s rodiči

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

V naší MŠ je možné včas zachytit nadané dítě, protože při práci s programem Začít spolu vycházíme především z individualizace vzdělávání. S pomocí diagnostických a evaluačních aktivit přizpůsobujeme vzdělávání a nabídku činností rozdílným možnostem a potřebám dětí (respektování Gardnerovy Teorie mnohačetných inteligencí). Na jejich základě je možné včas zjistit, podchytit a rozvíjet nadání. Na doporučení poradenského zařízení uzpůsobíme dále podmínky vzdělávání potřebám dítěte, spolupracujeme s rodiči.

- **Zabezpečíme materiální podmínky** pořízením předmětů a pomůcek, které napomáhají dalšímu rozvoji dětí s nadáním (encyklopedie z různých oblastí, náročnější didaktické pomůcky podporující rozvoj logického myšlení, pomůcky k experimentování, v případě uměleckého nadání – např. nadstandardní výtvarný materiál atd.).
- **Personální podmínky** – speciálním pedagogickým přístupem učitelek k dětem s nadáním. Učitelky budou pro úspěšnost práce s nadaným dítětem dodržovat pravidla: vstřícná komunikace, pozorné naslouchání, neautoritativní komunikace, vytvoření dostatečného prostoru pro seberealizaci, prezentaci a sebevyjádření, nerušit dítě, je-li zaujato činností, společně hodnotit, diskutovat, vybírat komplexnější činnosti, úkoly s možnostmi různě

obtížnosti, s možností spolupráce, nenutit dítě do činností, podporovat jeho aktivitu, předkládat podnětný materiál. Vzdělávat se v oblasti, pro kterou je dítě nadáno, aby učitelky mohly děti nadané vést a napomáhat jejich dalšímu rozvoji.

- **Organizaci vzdělávání.** Vzdělávání nadaného dítěte bude probíhat v běžné třídě, formou individuální integrace s využitím obohacujícího pedagogického přístupu, úzkou spoluprací s rodiči dítěte, a v souladu s doporučeními ŠPZ. V případě nadání v pohybových, či uměleckých oblastech bude školou rodičům doporučován rozvoj dítěte v některých z uměleckých škol ve městě, tanečních studiích, sportovních klubech, kde již mají možnost docházet i děti z mateřských škol. Děti s výtvarným nebo pohybovým nadáním mohou využít nabídku rozšiřujících aktivit v mateřské škole, anebo s nadáním v oblasti intelektu např. aktivitu (angličtina).

Záměry:

- Spolupráce s poradenskými zařízeními
- Spolupráce s uměleckými školami
- Vzdělávání pedagogů v této oblasti

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Děti mladší tří let jsou u nás zařazovány do I. třídy (Kuřátka), kde se vzdělávají děti 3 – 4 leté. Pro zajištění dalších podmínek vzdělávání pro tyto děti přijímáme postupně opatření. Třída je částečně vybavena hračkami a didaktickými pomůckami pro tuto věkovou skupinu. Řešíme vhodnou dostupnost hraček, pomůcek, materiálů s ohledem na bezpečnost, vybavení třídy odpovídajícím nábytkem a vybavení sociálního zařízení (WC, umývárna) dalšími hygienickými pomůckami podle potřeby. Denní režim volíme s respektem k fyzickým i psychickým potřebám dětí – potřeba spánku, aktivity, jídla a organizaci dne jim aktuálně přizpůsobujeme. Obsah vzdělávání plánujeme s ohledem na vývojová specifika a jejich úroveň u jednotlivých dětí v tomto věku společně s jejich individuálními potřebami. Spolupráce s rodiči je nezbytná, při adaptaci s nimi řešíme vše potřebné, aby provázanost rodinného prostředí a režimu v naší MŠ byla co nejbližší a děti se zde cítily bezpečně a spokojeně.

Záměry:

- Podle potřeby zajistit dalšího pracovníka (chůva)
- Podle potřeby zajistit odpovídající hygienické pomůcky
- Vzdělávání pedagogů v této oblasti

3.11 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Těmto dětem poskytujeme jazykovou podporu od již od počátku nástupu do školy. Při podpoře vycházíme ze spolupráce s rodinou, pracujeme individuálně, názorně, pomocí vizualizace, verbálně i neverbálně, dbáme na sociální začlenění do kolektivu dětí.

Pokud jsou ve třídě, kde se vzdělávají děti s povinným předškolním vzděláváním alespoň 4 cizinci, zřizuje ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitelka školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné

předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

4. Organizace vzdělávání

4.1 Vnitřní uspořádání školy a charakteristika tříd

V současné době jsou v MŠ provozovány tři třídy – I. třída - Kuřátka, II. třída - Žabičky a III. třída - Berušky. Každá z těchto tříd má své prostorové řešení, které je uzpůsobeno věku a potřebám dětí a je každoročně upravováno. Rozdělování dětí do tříd je prováděno dle posloupnosti věku, respektujeme i přání rodičů.

Z haly v přízemí lze vstoupit do všech šaten dětí, šatny zaměstnanců, do třídy Berušek, kuchyňky spojené se skladem potravin, do školní knihovny a technického zázemí – místnost pro praní a mandlování prádla, vstup do sklepních prostorů, kam se na zimu ukládá zahradní nábytek.

V roce 2016 byl prostor bytu po bývalé školnici dán zřizovatelem k dispozici MŠ. Prostor je využíván pro potřebu MŠ – zázemí pro učitelky, pro učitelskou knihovnu, místo pro konzultace s rodiči, aj.

Centrem prvního poschodí je další hala, která je využívána jako tělocvična. Je zde uložen dostatek rozmanitého tělovýchovného náčiní a náradí. Z haly se vstupuje do třídy Kuřátek a Žabiček a jejich sociálních zařízení, do kuchyně a na schodiště vedoucí do podkroví. Kuchyň je vybavena konvektomatem, který umožňuje zdravou přípravu jídel. V podkroví jsou kanceláře ředitelky a vedoucí školní jídelny, sociální zařízení pro zaměstnance, místnost pro uložení čisticích prostředků a půda, která se v zimě využívá k sušení prádla.

I. třída - Kuřátka

Třída pro nejmladší děti, zpravidla 3 – 4 leté, podle potřeby i 2 – 3 leté. Může se naplnit až do počtu 28 dětí. Děti v této třídě přivykají novému prostředí a novým situacím. Seznamují se s pravidly žití v kolektivu a učí se respektovat novou autoritu. Učitelky vytváří klidnou a pohodovou atmosféru, ve které se děti mohou cítit jistě, bezpečně a spokojeně. Nevýhodou je oddělené sociální zařízení. Důraz je kladen především na spontánní hru, rozvoj pohybových dovedností, poznávacích procesů, komunikaci a osamostatňování, sebeobsluhu, nastavování a následné dodržování pravidel. Práce v centrech aktivit je zařazována spíše od druhého pololetí školního roku.

II. třída - Žabičky

Třída pro děti ve věku zpravidla 4 – 5 leté, může se naplnit až do počtu 28 dětí. Velké prostory umožňují oddělení prostoru pro různé činnosti a ponechat či přerušit tak rozehranou hru nebo výtvarně pracovní činnosti na pozdější dobu. Děti jsou vedeny k dodržování pravidel bezproblémového soužití, učitelky dávají prostor pro rozvíjení samostatnosti a aktivity přiměřenou a respektující nabídkou činností. Děti pracují ve skupinách - v centrech a koutcích. Tato třída je vybavena funkční kuchyňkou, dětskými ponky. Děti si samy vybírají činnosti, které zvládnou, materiál a pomůcky. Tím se zároveň učí rozhodnosti, vytrvalosti a zodpovědnosti – setrváním v dané činnosti, dokončením práce a samostatným úklidem pomůcek.

III. třída - Berušky

Třída pro děti zpravidla ve věku 5 – 6 let a pro děti s odkladem školní docházky. Může se naplnit až do počtu 28 dětí. Součástí třídy je pracovna, která dovoluje nechávat rozpracované výrobky, přerušit práci a vracet se k dokončování později. Úroveň nabídky činnosti je již náročnější, navazuje na předchozí dovednosti, vědomosti a návyky a je zaměřena i na přípravu dětí na vstup do ZŠ. Důraz je kladen opět na skupinovou práci a kooperaci. Děti mají možnost uplatnit svou vlastní tvořivost a samostatně tak dojít k vlastnímu poznání, všemi smysly. Učí se řešit možné vzniklé konflikty

samostatně. Učitelky se snaží pouze přihlížet a na požádání dětí poradit, jak konflikt nebo problém řešit.

Pro realizaci individualizovaného vzdělávání jsou při jeho organizaci uplatňovány **z hlediska míry řízení** činnosti řízené (přímé vedení pedagogem) i samostatné (spontánní hra, nepřímo řízené samostatné činnosti) s důrazem na činnosti samostatné.

Z hlediska organizačních forem vzdělávání jsou zařazovány formy výuky frontální (práce se všemi dětmi – např. ranní kruh, cvičení), skupinové (spontánní hra, práce v centrech a koutcích) a individuální (pedagog a jedno dítě – např. při procvičování výslovnosti, grafomotoriky, jemné motoriky...) s důrazem na skupinovou formu.

Dětem je umožňována vlastní volba. Organizace prostředí je podněcuje k vlastní aktivitě a spolupráci, povzbuzuje k samostatnému řešení problémů a dává prostor k rozvoji různých typů schopností. Děti spolurozhodují o tom, co se bude dělat, mají možnost přicházet s vlastními nápady a začleňují se do příprav a realizace činností. Jsou respektovány jejich aktuální potřeby a je jim poskytována vhodná míra podpory.

Souběžné působení dvou učitelů ve třídách je zajištěno většinou od 9 – 12:30 hod. V tomto čase se obě učitelky podílí na činnostech plánovaných učitelkou ranní směny. Jedná se o řízené i samostatné činnosti – práce v centrech aktivit, spontánní hry, cvičení, individuální práce s jednotlivým dítětem, komunikační kruh, pobyt venku, oběd, hygiena po obědě a příprava na odpočinek.

V případě zvolení **individuálního vzdělávání dítěte s povinným předškolním vzděláváním** je povinen zákonný zástupce oznámit své rozhodnutí písemnou formou (formulář na webových stránkách) tři měsíce před zahájením docházky nebo v průběhu školního roku. Doporučíme zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno. Mateřská škola ověří úroveň osvojených očekávaných výstupů. Ověřování proběhne v budově MŠ v měsíci listopadu, náhradní termíny pro ověření budou v prosinci příslušného školního roku. Přesný termín ověření a náhradních termínů a způsob ověření dohodne ředitelka individuálně se zákonným zástupcem v dostatečném předstihu (září). Ověřování bude probíhat formou rozhovoru s dítětem, nebo didaktických her, pracovních listů, aj.

4.2 Přijímací řízení

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a kritérii pro přijímání dětí. Do mateřské školy jsou přijímány především děti smyslově, duševně a tělesně zdravé, zpravidla od tří let věku.

Zápis dětí do mateřské školy na následující školní rok probíhá od 2. - 16. května, přesný termín je stanoven po dohodě s MěÚ Hořice. Děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku, pokud to dovoluje kapacita školy.

Dítě do mateřské školy přijímá na základě žádosti zákonných zástupců ředitelka mateřské školy. Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání obdrží rodiče u zápisu a na webových stránkách, v průběhu školního roku u ředitelky MŠ, na webových stránkách školy.

Pro případ, kdy počet žádostí podaných zákonnými zástupci dětí o přijetí překročí stanovenou kapacitu mateřské školy, se ředitelka řídí Směrnicí ředitelky školy kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole. Směrnice stanovuje kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy, podle kterých se bude postupovat při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole a zveřejňují se předem, způsobem umožňující dálkový přístup (webové stránky MŠ, zřizovatele).

MŠ má stanovený spádový obvod, ze kterého přednostně přijímá děti. Informace o spádovém obvodu je možné získat na MěÚ Hořice a v době před zápisem na webových stránkách MŠ. Od září 2017 je povinné předškolní vzdělávání. Náležitosti povinného předškolního vzdělávání řeší školní řád.

O přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitelka ve správním řízení v souladu se zákonem č. 500/2004 správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí o přijetí či nepřijetí dítěte do MŠ se vydává nejpozději do 30 dnů od zahájení správního řízení (po zápisu). Rozhodnutí o přijetí se oznamuje zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče. Seznam se zveřejňuje na veřejně přístupném místě a na dobu 15 dnů. Zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí, kterými se vyhovuje žádostem o přijetí ke vzdělávání, za oznámená.

Rozhodnutí o nepřijetí je oznámeno doručením stejnopisu. Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.

Pro všechny nové děti se stanovuje zkušební pobyt na dobu tří měsíců. Při umístění do tříd se postupuje podle věku dítěte a je brán v úvahu zájem rodičů a především jsou zohledněny potřeby dětí.

Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním. Dítě s povinným předškolním vzděláváním toto očkování mít nemusí.

Zákonní zástupci přijatých dětí a všichni zaměstnanci školy musí být prokazatelně seznámeni se školním řádem, který v souladu s platnými právními předpisy upravuje vše, co se týká řádného chodu školy. Školní řád je uveřejněn na přístupném místě ve vstupním prostoru školy.

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a zaměstnanců jsou uvedeny ve školním řádu (příloha ŠVP) a v dalších dokumentech školy zabývajících se bezpečností, ochranou zdraví a ochranou zdraví při práci.

4.3 Platby v MŠ

MŠ vybírá úplatu za předškolní vzdělávání. Výši a podmínky splatnosti upravuje Směrnice ke stanovení úplaty za předškolní vzdělávání, výše úplaty je stanovena vždy na školní rok a zveřejněna – příloha ŠVP.

Výše stravného a informace o stravování jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní jídelny – příloha ŠVP.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Motto a hlavní myšlenka vzdělávacího programu „Jsme částí Země, aneb jak to vidí indiáni“ se opírá o hodnoty trvale udržitelného života na naší Zemi (ochrana života v jakékoliv jeho podobě, krása, užitek, zdraví, ohleduplnost). Osvojit si tyto hodnoty znamená poznávat obecné zákonitosti vývoje přírody a společnosti, chápat jejich vzájemnou souvislost a být přesvědčen o nutnosti vzájemné harmonie ve vztazích člověka k člověku i člověka k přírodě.

V školním vzdělávacím programu jsou využity myšlenky a prvky **programu Začít spolu**, který v ČR funguje od roku 1994. Držitelem licence a práv šíření tohoto programu je organizace Step by step ČR, o.p.s., která je součástí mezinárodní sítě ISSA (International Step by Step Association). Program Začít spolu představuje pedagogický přístup orientovaný na dítě. Základní pilíře programu tvoří individualizace, vedení dětí k samostatnému rozhodování (možnost volby a převzetí odpovědnosti), sebehodnocení prostřednictvím portfolia, nabídka různých forem spolupráce s rodinou.

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu Začít spolu (k čemu jsou děti vedeny):

- přijímat změny a aktivně se s nimi vyrovnávat

- kriticky myslet a umět si vybírat, nést za svou volbu odpovědnost
- rozpoznávat problémy a řešit je
- být tvůrčí, mít představivost
- sdílet zájem a odpovědnost vůči společenství.

Školní vzdělávací program Indiáni Na Habru je společně prožitou cestou za poznáním sebe sama a druhých. Program má být příležitostí se navzájem dobře poznávat a učit se chápat, že vždy je víc toho, co nás spojuje, než toho, co nám brání se vzájemně přijmout.

Záměry vzdělávacího programu:

Program je orientovaný na emoční, smyslovou a rozumovou výchovu dětí předškolního věku a je motivovaný indiánskými prvky. Děti se mohou snadno vcítit do rolí malých indiánů, kteří procházejí množstvím zkoušek a učením, jejichž smyslem je vytváření základů rozumných, citlivých a šetrných vztahů k nejbližšímu okolí a k životnímu prostředí. Indiánská tematika dětem hravě umožňuje získávat samostatnost, rozvíjet výtvarné, pracovní i pohybové činnosti. Napomáhá k vytváření základů zdravého způsobu života.

Program je zaměřen na rozvoj sociálně psychologických dovedností u dětí (rozvoj prosociálního chování, společně sdílená zkušenost, zážitek).

5.1 Cíle vzdělávacího programu:

- umět se dívat kolem sebe, být otevřený poznání a prožívání, učit se nacházet vlastní cestu při objevování světa
- učit se žít mezi ostatními, umět s nimi komunikovat a spolupracovat, nacházet si kamarády pro hru, učení (demokratické hodnoty)
- učit se být samostatný
- vytváření kladných vztahů k životnímu prostředí, uvědomování si souvislostí lidského chování a jeho dopadů na životní prostředí
- prevence rizikového chování
- spolupráce s rodiči

5.2 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj každého člověka. Jejich osvojování je dlouhodobý proces, který začíná v předškolním věku a pokračuje na dalších stupních vzdělávání. Plánovanou nabídkou činností, plněním dílčích cílů, individualizací a uplatňováním principů programu začít spolu vytváříme dobré základy klíčových kompetencí, které jsou předpokladem pro další příznivý rozvoj dítěte. Klíčové kompetence jsou přiřazeny k jednotlivým integrovaným blokům. Jedná se o tyto kompetence:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnosti a občanské

5.3 Metody a formy uplatňované při výchovně vzdělávací práci

Nejčastěji zařazované pro realizaci individualizovaného vzdělávání:

- **prožitkové učení hrou a činnostmi dětí** - je založeno na citovém prožívání a osobních zkušenostech, zasahuje celou osobnost toho, kdo se učí, podporuje dětskou zvědavost
- **kooperativní učení** – klade důraz na spolupráci místo soupeření a soutěžení
- **situační učení** - učení prostřednictvím příběhů, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí

- **spontánní sociální a emocionální učení** - založené na principu přirozené nápodoby, identifikace s postavou, sebereflexe a sebehodnocení
- **aktivity spontánní i řízené** – jsou vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte
- **individuální činnosti** – tj. poměr 1 pedagog : 1 dítě
- **skupinové činnosti** – činnosti v centrech a koutcích podle možností vybavení tříd – dílna atelier, knihy a písničky, domácnost a další, kde mohou děti pracovat s opravdovým náčiním
- **komunitní kruh** - rozhovor, beseda, vyprávění, sdělování zážitků, komentování...
- **experimentace, objevování**
- **výlety, exkurze**
- **zpracovávání přírodních materiálů**
- **práce s encyklopediemi, knihami, časopisy, PC**
- **práce s chybou**
- **a další.....**

5.4 Při výchovně vzdělávací práci uplatňujeme tyto pedagogické zásady:

- **zásada cílevědomosti** - víme, čeho chceme dosáhnout, stanovujeme si konečné i dílčí cíle
- **zásada soustavnosti a systematičnosti** - pedagogické působení je logické a soustavné
- **zásada aktivity** – snažíme se u dětí vyvolat zájem a vhodnou motivací aktivizovat poznávací, citové a volní procesy
- **zásada názornosti** – vycházíme především ze smyslového vnímání
- **zásada uvědomělosti** – požadavkům, které na děti klademe, musí rozumět a chápat jejich důležitost
- **zásada trvalosti** – osvojované dovednosti, vědomosti a návyky se snažíme upevňovat, procvičovat a opakovat při různých činnostech a příležitostech
- **zásada přiměřenosti, věkových a individuálních zvláštností** – výchovně vzdělávací práce je v souladu s věkovou vyspělostí a dosavadní úrovní dítěte, postupujeme od blízkého k vzdálenému, od známého k neznámému, od konkrétního k abstraktnímu, od jednoduchého k složitějšímu, pomocí pedagogické diagnostiky zjišťujeme úroveň vědomostí a dovedností
- **zásada emocionality (radostnosti)** – probouzíme u dětí radostné prožitky, chuť poznávat něco nového
- **zásada jednotného působení** – snažíme se o jednotné působení, shodu a spolupráci všech zaměstnanců školy
- **zásada vědeckosti** – předávané informace jsou vědecky podložené, respektujeme náboženské a duchovní tradice
- **zásada spojení školy se životem** – řešíme situace, se kterými se setkáváme v životě
- **zásada úcty ke každému člověku** – každého dítěte si vážíme, pomáháme mu a důvěřujeme mu, vedeme je k sebeúctě a sebedůvěře, snažíme se minimalizovat pocity sebedopceňování
- **zásada demokratického vztahu mezi dítětem a pedagogem** – vztahy jsou založeny na empatii, vzájemné důvěře, spolupráci a kooperaci, děti se podílejí na vytváření a zachování pravidel, všichni se podílíme na vytváření radostné atmosféry
- **zásada opírání se o kladné vlastnosti dítěte** – motivujeme vyzvedáváním kladných vlastností, silných stránek
- **zásada svobody** – děti mají při pobytu ve škole svobodu, která ale vychází z pravidel, na jejichž vytváření se podílely
- **zásada činnosti a tvořivé aktivity** – vhodnou motivací vedeme děti k tvořivosti a aktivitě při výchovně vzdělávacím procesu

5.5 Průběh vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Vzdělávací činnosti těchto dětí se řídí vyhláškou 27/2016 Sb. Základem pro realizaci vzdělávání jsou přiznaná podpůrná opatření školským poradenským zařízením, tj. pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) nebo speciálně pedagogickým centrem (SPC).

Vzdělávání dětí s 1. stupněm podpůrných opatření

Tato opatření jsou zpracována v Plánu pedagogické podpory (PLPP).

Východiskem pro PLPP je pedagogická diagnostika (pozorování dítěte, rozhovory, prověřování znalostí a dovedností, analýza jeho výkonů, výsledků činností a jeho portfolia aj.). Zpracovávají ho učitelky ve spolupráci s rodiči. Obsahuje:

- popis obtíží,
- stanovení cílů podpory
- konkrétní metody a postupy práce s dítětem
- způsob jeho hodnocení
- pomůcky
- organizaci práce učitelek
- požadavky na domácí přípravu, spolupráci s rodinou
- podpůrná opatření jiného druhu
- vyhodnocení účinnosti PLPP

S PLPP jsou rodiče seznámeni a učitelky ho průběžně vyhodnocují, aktualizují. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vyhodnocujeme jejich účinnost. Pokud nevedou ke stanoveným cílům, doporučujeme rodičům využít poradenskou pomoc školského poradenského zařízení (PPP, SPC).

Vzdělávání dětí s 2. – 5. stupněm podpůrných opatření

Tato opatření vychází ze zprávy a doporučení školského poradenského zařízení. Na základě doporučení a žádosti zákonného zástupce dítěte se pro dítě zpracovává Individuální vzdělávací plán (IVP), který obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření. IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy dostaneme doporučení a žádost zákonných zástupců. Určíme konkrétní učitelku, která spolupracuje s poradenským zařízením při zajišťování vzdělávacích potřeb dítěte. IVP můžeme doplňovat a upravovat podle potřeb v průběhu školního roku. Podpůrná opatření lze poskytovat po obdržení doporučení poradenského zařízení a udělení informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Podpůrná opatření v IVP se týkají metod vzdělávání, úprav obsahu vzdělávání, úprav očekávaných výstupů vzdělávání, způsobu ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení, volby pomůcek a učebních materiálů, personálního zajištění (asistent pedagoga, další pedagogický pracovník), dalších subjektů, které se podílejí na vzdělávání, spolupráci s rodiči.

5.6 Průběh vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávací činnosti přizpůsobujeme možnostem a schopnostem dětí. Podle nich volíme metody a formy práce – učení nápodobou, situační učení, pravidelné rituály, opakování, prožitkové učení, učení hrou a činnostmi. Vzhledem ke krátkodobé pozornosti průběžně střídáme spontánní a řízené činnosti. Největší důraz je ponechán volné hře a pohybovým aktivitám.

Při vzdělávání dětí raného věku se zaměřujeme na tyto priority:

- Úzce spolupracovat s rodinou a vytvářet podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i mateřské škole.
- Individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, experimentování, ale také dbát na to, aby nedocházelo k jejich přetěžování, respektovat potřebu aktivního pohybu a zároveň častějšího odpočinku dítěte, brát na zřetel výraznou rozdílnost v psychomotorickém vývoji jednotlivých dětí a tudíž sledovat pokroky konkrétního dítěte a neprovádět vzájemné srovnávání dětí.

- Vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace, směřující k rozvoji jeho osobnosti.

Oblasti vzdělávání:

- stimulace motorických dovedností
- podpora rozvoje poznávacích procesů
- správný mluvní vzor, podpora sémantické složky řeči – význam slov, rozvoj komunikace
- učení nápodobou, prostor pro volnou hru i pro experimentaci
- osamostatňování, vědomí vlastní osobnosti

5.7 Průběh vzdělávání u dětí s povinným předškolním vzděláváním při omezení osobní přítomnosti ve škole

Důvody pro omezení přítomnosti dětí ve škole:

1. Krizové opatření vyhlášeného podle krizového zákona.
2. Nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona.
3. Nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Mateřská škola je povinna poskytovat vzdělávání distančním způsobem pouze dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Pro tyto děti i nadále trvá povinnost se omlouvat, pokud se nebudou moct např. z důvodu onemocnění vzdělávání účastnit. Pravidla pro omlouvání dětí při distanční formě vyučování jsou stanovena ve školním řádu.

Vzdělávání distančním způsobem uskutečňujeme podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem.

Při distanční formě výuky není nutné splnit veškeré požadavky ŠVP, neboť je zřejmé, že nelze klást rovnítko mezi vzděláváním s osobní přítomností ve škole a vzděláváním distančním způsobem, a to i s ohledem na různé podmínky jednotlivých dětí a jejich rodin.

Bližší informace jsou uvedeny v Pokynu ředitelky mateřské školy k distančnímu způsobu vzdělávání.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je tvořen integrovanými bloky, které zahrnují pět vzdělávacích oblastí:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Integrované bloky tvoří propojené celky, učitelkám poskytují prostor pro tvořivou práci a jsou vzhledem k hlavní myšlence programu společné pro celou školu. Umožňují plánovat celoškolské akce, společná setkávání všech dětí i rodičů. Podle věkového složení se liší náročností v rámci jednotlivých tříd a umožňují rozvoj každého jednotlivého dítěte ve všech oblastech, i když na jiných úrovních. Nabídka činností je provázána tématem, které je dětem blízké, pro ně přirozené a jim užitečné a respektuje jejich individuální potřeby a záliby (teorie rozmanitých inteligencí H. Gardnera).

Integrované bloky tvoří základ pro jednotlivé třídní programy. Třídní vzdělávací programy vymezují specifika těchto tříd, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek jednotlivých tříd.

Východiska pro plánování, vyhodnocení integrovaných bloků, diagnostických záznamů o rozvoji dětí

Každá třída si ve svých TVP člení tematické celky na tematické části (časově vymezené jedním nebo více týdny a zpracované do týdenních plánů), které jsou přizpůsobeny podmínkám jednotlivých tříd a jejich dětem. Plán vždy obsahuje: název temat. celku, název temat. části, záměr, časové rozvržení (může se měnit v průběhu), ranní úkoly, nabídku do center aktivit, spolupráci s rodinou, poznámky pro učitelky (dobrovolné). Grafická podoba plánu je plně v kompetenci učitelek ve třídě, je nastavena tak, aby byla srozumitelná pro případný zástup za nepřítomnou kolegyni.

Zpravidla tři dny v týdnu je téma rozpracované do CA (center aktivit), pondělí je dnem spontánních aktivit, kdy jsou zjišťovány zážitky dětí z volných dnů v rodině, aktuální poznatky a zájmy, a zároveň probíhá úvod do tématu, které je v následujících třech dnech rozpracováno do center. Pátek je věnován tělesným aktivitám, které se mohou uskutečňovat v budově i mimo ni.

Vzhledem k tomu, že povinnost naplňovat cíle v RVP platí pro učitelku, nikoliv pro dítě, probíhá na konci týdne stručná autoevaluace učitelky – vychází ze zásad pro plánování do center aktivit, ze znaků Začít spolu, z Povinností učitele MŠ uvedených v RVP PV (kap.14). Popisným jazykem je vyjádřeno jen to, co se skutečně stalo nebo nestalo, poznámky k činnostem, danému tématu, které jsou užitečné pro další plánování, vypovídají o tom, co se skutečně dělo v průběhu týdne.

„Každá mateřská škola, popř. každý jednotlivý učitel si vytváří svůj systém sledování, hodnocení a způsob záznamů pokroků dítěte. Tento systém musí být přehledný, smysluplný a účelný.“(RVP PV, 2018)

„Individualizace vzdělávání vyžaduje sledovat rozvoj a osobní vzdělávací pokroky u každého dítěte a ty dokumentovat.“ (RVP PV)

Způsoby dokumentace odpovídající vzdělávacímu programu Začít spolu:

- **Poznámky** v průběhu celého roku zaznamenávají postupně ke každému dítěti – týkají se aktuálního pokroku dítěte, především rozvoji sociálních dovedností (graficky – volné poznámky, „lístečková forma“, aj.).
- **Fotografie** z činností v centrech aktivit, ze spontánních her dětí – mnohdy zaznamenávají konkrétní aktivity dětí, produkty činností, které nelze dlouze uchovávat (např. z CA kostky, pokusy, hry, sport, voda-písek, aj.).
- Postupné zavedení **portfolií** ve třídách – sběrné a výběrové (jsou zakládány spolu s dítětem obrázky, prac.listy, výrobky, fotografie diagnosticky přínosné, které mapují jeho rozvoj v průběhu celé docházky do MŠ).

Vzdělávací nabídka integrovaných bloků vede ke splňování a dosahování očekávaných výstupů. **Konkretizované očekávané výstupy** Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání jsou přílohou tohoto ŠVP a upřesňují požadavky, kterých by mělo dítě na konci předškolního období dosáhnout.

6.1 Integrované bloky

1. integrovaný blok „ČAS KAMARÁDSTVÍ“

Charakteristika a záměr:

Motivací tohoto bloku jsou: zážitky z prázdnin; shledání dětí, které spolu chodily do mateřské školy již před prázdninami; seznamování s novými dětmi. Dále seznamování s režimem a pravidly školy, třídy; posilování a upevňování těchto pravidel a základních hygienických návyků. Inspirace indiány – vytváření svých rituálů, zvyklostí a pravidel, využívání darů podzimní přírody.

Vzdělávací cíle:

- vytváření vztahů k mateřské škole, seznámení dětí mezi sebou, dětí s personálem školy, přizpůsobování se novému prostředí
- posilování sebevědomí, získávání sebevědomí, rozvoj duševní pohody a psychické zdatnosti poznávání společných pravidel, aktivní účast při činnostech, rozvoj schopnosti sebeovládání, podpora spolupráce ve skupině
- rozvíjení komunikačních schopností – podpora slovní i mimoslovní komunikace, dovednost naslouchání, vnímání, vyjadřování
- rozvíjení smyslového vnímání (barvy, tvary, velikost, vlastnosti předmětů – chutě, vůně)
- seznamování s přírodními jevy a ději (podzim, změny v přírodě, krása přírody, péče o přírodu)
- rozvíjení tvořivosti – tvořivé myšlení, řešení problémů, fantazie
- rozvíjení samostatnosti – oblast sebeobsluhy, rozvoj jemné i hrubé motoriky, pohybových dovedností
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Okruhy činností:

- ranní komunikační kruhy, vytváření pravidel soužití, zavádění rituálů, hry podporující seznamování dětí, oslavy, společné akce – co umí indián, jak se chová, indiánská jména, výroba společného totemu, pokřiky
- rozhovory, vyjadřování a komentování zážitků ze společně prožitých aktivit, prohlížení a čtení knih
- sebeobslužné činnosti – stolování, hygiena, oblékání, úklid
- společné oslavy, akce s rodiči, návštěvy divadel – vystoupení, přednášky, soutěže s rodiči;
- výtvarné a pracovní činnosti – zpracovávání indiánské tematiky, práce a manipulace s přírodninami a s předměty, experimentování
- výchova ke zdravému životnímu stylu – zdravá výživa – ovoce, zelenina
- psychomotorické a smyslové hry, rytmické a hudební činnosti, hry zaměřené na orientaci
- činnosti zaměřené k osvojování si poznatků, pojmů – příroda, počasí, činnosti na podzim
- výlety do okolí, využití kulturních a sportovních i tradičních akcí a programů města

Očekávané výstupy:**Dítě a jeho tělo**

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky,
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné zformulovaných větách
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- spolupracovat s ostatními
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

2. Kompetence k řešení problémů

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

4. Kompetence sociální a personální

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

5. Kompetence činnostní a občanské

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

2. integrovaný blok „ČAS TRADIC A ZPĚVU“

Charakteristika a záměr:

Motivací tohoto bloku je společné těšení se a příprava na Vánoce, zimní sporty a poznatky o přírodě v zimním období, dovednosti a vědomosti o řemeslech. Inspirace indiány - indiáni umí obdarovávat, dodržují zvyky a tradice, mají úctu k lidským výrobkům. I v zimním období dokáží v přírodě žít, vnímají krásu zimní přírody a znají život zvířat v tomto období. Dokáží si chránit své zdraví. Dlouhý zimní čas tráví zdokonalováním zručnosti, poslechem a vyprávěním příběhů.

Vzdělávací cíle:

- navozování příjemné atmosféry a pohody v přípravách na Vánoce
- rozvíjení dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým
- rozvíjení sebepojetí, co je vhodné a nevhodné chování, zamýšlení se nad negativními projevy chování (mravní a morální hodnoty – zlo – dobro, spravedlnost, pravda)
- rozvíjení pocitu sounáležitosti ke třídě, školce
- uvědomování si vlastních přání
- rozvoj komunikačních dovedností
- seznamování se s tradicemi, s kulturou a uměním, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije, vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvíjení touhy po tvořivosti, fantazii a estetickém cítění
- podpora zájmu a zvědavosti, radosti z objevování při poznávání nezvyklých činností, osvojování si praktických dovedností
- rozvíjení psychické i fyzické zdatnosti, poznatků o svém těle, o svém zdraví a jeho ochraně

Okruhy činností:

- návštěva Mikuláše, čerta, anděla, vánoční besídka pro rodiče
- seznamování se, poslech a přednes básniček, koled s vánoční tematikou
- výroba dáreků, pečení cukroví
- tradice Vánoc – komunikační kruhy, využití literatury, poslech pohádek, příběhů, vysvětlování, vyprávění a sdělování zážitků
- adventní činnosti – výzdoba tříd, pracovní a výtvarné činnosti, psaní dopisů Ježíškovi...
- rozvoj pohybových dovedností a tělesné zdatnosti, radost z pohybu při zimních sportech
- povědomí o svém těle a péči o něj v zimním období, podpora zdraví a bezpečí
- učení se novým poznatkům o přírodě, o ročním období formou pozorování, pokusů a vnímáním, citlivé vnímání přírody všemi smysly, orientace v prostoru
- péče o zvířata a ptáky v zimním období
- tradice masopustu – zaměření na řemesla, rozvíjení jemné motoriky, manipulační činnosti, hudebně pohybové a rytmické činnosti očekávané výstupy:

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku ruky
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

Dítě a jeho psychika

- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

Dítě a ten druhý

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Dítě a společnost

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

Dítě a svět

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

2. Kompetence k řešení problémů

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

5. Kompetence činnostní a občanské

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

3. integrovaný blok „ČAS VOŇAVÉ ZEMĚ“**Charakteristika a záměr:**

Motivací tohoto bloku je pozorování živé a neživé přírody na jaře, zrod nového života, ochrana životního prostředí, velikonoční čas i tradice spojené s oslavou 30. dubna. Inspirace indiány – znalost přírody a úcta k ní – zvířata, rostliny.

Vzdělávací cíle:

- seznámení s jarními aspekty v přírodě, upevňování sounáležitosti s přírodou, objevování její rozmanitosti, poznávání druhů květin, názvy zvířat a mláďat, seznámení se životem hmyzu, jeho význam
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách, rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- učit se chápat vliv člověka na přírodu – pozitivní i negativní, učit se pracovat se získanými informacemi
- rozvíjení duchovních a kulturních hodnot při oslavách Velikonoc, Čarodějnic

- seznamování se znakovými systémy – abeceda, čísla, rozvoj smyslového vnímání a poznávacích procesů

Okruhy činností:

- domácí a volně žijící zvířata, jarní rostliny – názvy, mláďata, básničky, práce s obrazovým materiálem
- pokusy, experimenty, pozorování - sázení, klíčení, experimenty se surovinami
- práce s encyklopediemi – život na Zemi, vesmír, prohlížení a „čtení“ knížek
- konkrétní činnosti, které přispívají ke zdravému životnímu prostředí – třídění odpadu, aktivní řešení problémů – vymýšlení různých variant a možností
- výlety, exkurze, turistika, rozvoj pohybových dovedností
- manipulační a praktické činnosti, výtvarné a pracovní činnosti
- hry se slovy, sluchové a rytmické hry,
- třídění, porovnávání, přiřazování, počítání, číselná řada
- výzdoba a činnosti spojené s oslavami Velikonoc a Čarodějnic – rozvoj kooperativních dovedností, pracovní a výtvarné činnosti, recitace, reprodukce, rytmizace, samostatný slovní projev, tvoření rýmů, rozvoj slovní zásoby

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

Dítě a jeho psychika

- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- utvořit jednoduchý rým
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

3. Kompetence komunikativní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty
- a přizpůsobovat se daným okolnostem
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

4. integrovaný blok „ČAS RADOSTI A HER“

Charakteristika a záměr:

Motivací tohoto bloku je oslava Dne matek, vědomosti o městě a okolí, ve kterém děti žijí, vytváření pozitivního vztahu k tomuto místu, sledování jeho vývoje, všímání si změn – závody motorek, výlety, oslavy Dne dětí. Inspirace indiány – indiáni znají svoje okolí, umí se v něm orientovat, respektují změny v přírodě a umí se jim přizpůsobit, dokáží si poradit v nebezpečných situacích a v neznámém prostředí, (chování při bouřce, když se ztratím, když se setkám s cizím člověkem, apod.), účastní se činností společných velké skupině lidí, umí si užít radost ze společných zážitků.

Vzdělávací cíle:

- posilování dovedností pro rozvoj vztahů, prosociálních postojů, kooperace, interakce
- rozvíjení schopností žít ve společnosti, vytvářet a prožívat city, vytváření pocitu sounáležitosti – patřím do této třídy, školy, města
- vytváření pozitivního vztahu k místu, ve kterém žiji, osvojování si základních poznatků o tomto prostředí
- vytváření základního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí
- rozvíjení smyslového a poznávacího vnímání, podpora zvědavosti, zájmu o učení
- osvojování si poznatků o písmenech, číslicích
- rozvoj hrubé i jemné motoriky
- podporování zdravého životního stylu, ochrana zdraví, osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dětmi i s dospělými

Okruhy činností:

- společné oslavy – Den matek, Dětský den – umět samostatně vystupovat, rozvoj citlivosti, spolupráce, přizpůsobivosti, rozvoj komunikačních schopností, úcta k rodičům, posilování schopností – rozdělit se, půjčovat, střídat se, umět řešit spory, učit se sebeovládat
- hry a praktické činnosti zaměřené na rozvoj orientace
- osvojování, rozvíjení poznatků o dopravě – práce s obrazovým materiálem, rozhovory, diskuze, třídění, pojmenovávání, námětové hry a činnosti, smyslové hry, výtvarné a pracovní činnosti, hry a aktivity spojené s dopravní tematikou, bezpečnost při dopravních situacích
- hry a činnosti zaměřené na základní znakové systémy - písmena, číslice
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen (jednoduché plánky, mapy při výletech, hledání pokladů, tajné písmo, apod.)
- pozorování a výlety do blízkého okolí, jednoduchá orientace v něm – soutěže a hry, pohybové činnosti, smyslové a psychomotorické činnosti
- bezpečnost při přírodních a povětrnostních jevech
- sledování událostí ve městě – závody motorek – sdělování zážitků, rozhovory – dodržování pravidel při nich, samostatné vyjadřování, souvislý projev, práce s obrazovým materiálem, využití technologií – informace z médií a internetu

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Dítě a ten druhý

- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Dítě a svět

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění se učí s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
3. Kompetence komunikativní
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
  - ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
4. Kompetence sociální a personální
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
5. Kompetence činnostní a občanské
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
  - má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
  - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6.2 Dílčí projekty a programy

Tyto programy doplňují hlavní vzdělávací nabídku. Mají formu zájmové činnosti, rozvíjejí dovednosti a schopnosti, plní preventivní funkci.

- **Program rozvíjející hudebnost „Veselé pískání“:**

Cíl: Cílem je ovlivnit rozvoj hudebních schopností dítěte a přitažlivou formou podněcovat jeho zájem o hudbu.

Charakteristika a záměr:

U dětí dochází především k utváření hudebních dovedností, které však nejsou jen motorickým aktem a automatizací pohybů, ale hra plní také prevenci respiračních potíží a vytváří u dětí radostný psychický zážitek z potěšení, že se naučí něco nového. Důležitou dovedností je koordinace rukou a očí. Dítě si musí zkontrolovat, zda má své prsty správně postavené. Hra na flétnu rovněž posiluje předčtenářskou dovednost – čtení zleva doprava (pohyby očí), děti si procvičují rytmizaci. Dalším přínosem je spolupráce školy a rodičů.

Svoje umění pak děti mohou předvést na besídkách a vystoupeních.

Tento dílčí program je pro děti 5 – 6 leté, účast je dobrovolná. Uskutečňuje se formou zájmového kroužku v úterý lichý týden od 13:00 – 13:45 hod a sudý týden od 7:15 – 8:00 hod, vede jej učitelka školy. Děti si nosí své flétničky, aktivita je zdarma.

- **Program rozvíjející estetické vnímání „Pastelka“**

Cíl: Klade si za cíl u dětí rozvíjet fantazii, tvořivost, manuální zručnost, soustředění, talent a chuť tvořit, představivost a cit pro krásu a umění.

Charakteristika a záměr:

Podpora výtvarného a tvořivého projevu dítěte. Vedle základních výtvarných technik a postupů, jsou zařazovány oblíbené i netradiční činnosti a techniky.

Práce malých umělců zdobí nejen prostory školy, ale jsou zařazovány do různých soutěží pořádaných po celé ČR.

Program se uskutečňuje v odpoledních hodinách jako zájmová činnost pod vedením učitelek MŠ a je bezplatný.

• Program na podporu psychomotorického vývoje „Hýbáníčko“

Cíl: rozvoj pohybových schopností a dovedností dětí

Charakteristika a záměr:

V tomto programu jde o procvičování a rozvoj hrubé a jemné motoriky, tanečně pohybových dovedností, získávání prvků jednoduché akrobacie, ale i učení se relaxaci. Děti při cvičení využívají TV pomůcky, náčiní, zařazeno je cvičení s písničkami, říkadly, pohyb na hudbu.

Tento program je dobrovolný, uskutečňuje se v odpoledních hodinách v budově MŠ. Rodiče mohou dle zájmu dítě přihlásit u učitelek ve třídách. Vede je učitelka MŠ a je bezplatný. Děti jsou rozděleny podle věku na dvě skupiny. Konkrétní den a čas se upřesňuje vždy v září.

• Minimální preventivní program (dále MPP)

Cíl: Prostřednictvím efektivního systému prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících složek, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí. Je to výchova k předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a ke zvládnutí zátěžových situací osobnosti jako standardní součást výchovně vzdělávacího procesu.

Východiska MPP:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, který ukládá povinnost vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí, žáků a studentů a pro předcházení vzniku rizikového chování.
- Zákon č. 109/2002 Sb., o zařízeních ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízeních preventivně výchovně péče, ve znění pozdějších předpisů, upravuje oblast preventivně výchovně péče.
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který zpřísnil podmínky pro požívání alkoholu, tabákových výrobků a jiných návykových látek.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j.:21291/2012-28
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: 22294/2013-3
- RVP PV
- ŠVP pro předškolní vzdělávání „Indiáni Na Habru“

Vymezení základních pojmů:

Pojmem **prevence** rozumíme všechna opatření směřující k předcházení a minimalizace jevů spojených s rizikovým chováním a jeho důsledky. Prevencí může být jakýkoliv typ výchovné, vzdělávací, zdravotní, sociální či jiné intervence směřující k předcházení výskytu rizikového chování, zamezující jeho další progresi, zmírňující již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhající řešit jeho důsledky.

Pojem **rizikové chování** zahrnuje rozmanité formy chování, které mají negativní dopady na zdraví, sociální nebo psychologické fungování jedince a/nebo ohrožují jeho sociální okolí. Rizikové chování představuje různé typy chování, které se pohybují na škále od extrémních projevů chování „běžného“

(např. provozování adrenalinových sportů) až po projevy chování na hranici patologie (např. nadměrné užívání alkoholu, cigaret, kofeinu či nelegálních drog, násilí).

Formy rizikového chování

Primární prevence rizikového chování u dětí v předškolních zařízeních se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k pozdějším následujícím rizikovým projevům v chování dětí a mládeže:

Interpersonální agresivní chování - agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie

Delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství a další trestné činy a přečiny

Záškoláctví a neplnění školních povinností

Závislostní chování - užívání všech návykových látek, netolismus (závislost na virtuálních drogách – televize, video, mobil, počítačové hry, internet), gambling

Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů

Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů

Spektrum poruch příjmu potravy

Negativní působení sekt

Sexuální rizikové chování

Charakteristika školy z hlediska MPP:

Většina dětí pochází ze standardního rodinného prostředí typického pro dnešní dobu. Jsou zde děti z úplných rodin, rozvedených i rozvádějících se rodičů, minimum dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí (3 – 4). Minimum dětí s jinou státní příslušností a národností. Tato situace se odráží při práci s dětmi i spolupráci s rodiči.

Mezi rizikové faktory v MŠ patří:

- velké počty dětí ve třídách
- nezdravý životní styl (stravovací návyky, nedostatek pohybu, nepřiměřená doba trávení času u televize, počítačů, prostředí s přemírou podnětů – velké množství materiálních věcí)
- u některých dětí agresivita, malá schopnost a samostatnost řešit konflikty na odpovídající věkové úrovni,
- necitlivý vztah ke společným hračkám, prostorům
- nezvyk plnit povinnost (přiměřeně k věku)

Charakteristika a záměry MPP:

MPP je přirozenou součástí školního vzdělávacího programu a odráží se ve všech činnostech během dne.

MŠ se soustředí především na tyto oblasti:

1. podpora zdravého životního stylu, ekologie
2. prevence šikany
3. prevence závislostního chování, užívání všech návykových látek

• podpora zdravého životního stylu, ekologie

Výchova ke zdravému způsobu života je ochranou před rizikovým chováním. V předškolním věku se vytvářejí základy kompetencí k podpoře zdravé a zdravého životního stylu. Patří sem:

- sebedůvěra, samostatnost, sebejistota
- podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- schopnost přizpůsobit se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- seberozvíjení
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění

- systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence
- zdůrazňování zdravého stravování
- předcházení negativním vlivům médií a reklamy (tisk, TV, PC)
- upevňování a rozvíjení kladného vztahu k životnímu prostředí

ukazatelé úspěchu:

- děti mají zájem o zdravý životní styl
- dbají o svůj zevnějšek, vyhledávají pohyb
- dokáží říkat, co chtějí a co nechtějí
- dokáží si samostatně připravovat pomůcky, hračky, rozhodovat se a vybírat si z nabídky činností
- zajímají se o přírodu, vyhledávají aktivity spojené s ochranou přírody

- **Prevence šikany**

- vytváření pocitu sounáležitosti
- podílení se na vytváření pravidel společného soužití
- vytváření nesoutěživého prostředí
- rozvoj komunikačních dovedností
- zařazování kooperativních činností, prožitkového učení
- učení se dovednosti hodnotit chování své i druhých
- rozvíjení schopnosti vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- aktivní přístup k problémům a nacházení možností řešit konflikty různými způsoby
- podporování kamarádských vztahů, dávání prostoru pro uplatňování zkušeností, k prožitkům
- pozorování a vyhodnocování vztahů ve skupině – zda je někdo odmítán, ostatní se s ním nebaví, pomlouvají ho, dělají si z něho „legrácky“

ukazatelé úspěchu:

- děti mají zdravé sebevědomí, pozitivní přístup k okolí a k ostatním
- děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor
- děti mají zájem a potřebu mít společné akce
- děti zajímá, jak se žije jinde – Afrika, Grónsko...
- děti jsou ochotny řešit své konflikty a nedorozumění a pod vedením najít řešení

- **Prevence závislostního chování, užívání všech návykových látek**

- podpora sebevědomí, aktivity, samostatnosti
- podpora zájmu, zvědavosti vhodnými vzdělávacími metodami
- přiměřenost programu věku, potřebám a mentálním schopnostem dítěte
- podpora pohybových dovedností, podpora jejich nápadů, tvořivosti
- vytváření radostných prožitků

ukazatelé úspěchu:

- děti mají představu o tom, co je návyková látka (cigarety, alkohol, drogy), kde se s ní mohou setkat
- děti znají přiměřeně věku rizika užívání alkoholu, cigaret, drog
- mají zájem o činnosti ve škole, zapojují se do mimoškolních činností
- jsou informováni a vědí, jaké může hrozit nebezpečí od cizích lidí a jak se chovat při setkání s neznámými, jak umět požádat o pomoc
- děti mají důvěru v učitelky

Realizace MPP v MŠ:

Je velmi důležité, aby život školy byl ve shodě s tím, co se děti o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Proto musí být vzdělávání v dané oblasti ovlivněno kladným osobním příkladem učitelů i ostatních zaměstnanců. V MŠ se naše snaha prolíná celým dnem a odráží se ve všech činnostech, které s dětmi provádíme.

Každodenní realizace ŠVP, uplatňování prvků a principů programu Začít spolu, kdy dítě má možnost volby z nabídky činností, nese odpovědnost za svou volbu a poznává její důsledky, je rovněž optimálním preventivním působením. Zejména prožitkovým učením jsou vytvářeny kompetence k zdravému životnímu stylu a sociální kompetence.

Činnosti a aktivity pro podporu zdravého životního stylu, ekologie:

- lidské tělo, jeho části, funkce, poznání co se v něm děje - rozhovory, hry s panenkami, cvičení, kresba, projekty
- pojmy zdraví, hygiena, výživa, pohyb, čištění zubů, odpočinek, dodržování režimu dne
- využití dětské literatury
- ovoce – zelenina: ochutnávka, kresba, hra pexeso, vitaminový talíř
- projekty – např. Mrkvička, Čas bylinek, Stromy ... dle ročního plánu
- výlety do přírody s pohybem, pozorování změn, počasí
- využití potravinové pyramidy: Zdravá abeceda (omalovánky, pexeso)
- využití měsíčních ekologických projektů
- třídění odpadu – třídíme, vyprávíme si, co z nich bude, hry, využívání těchto materiálů při výtvarných a pracovních činnostech, ekopohádky, úklid školní zahrady
- sběr umělohmotných vršků
- tvořivé hry, smyslové hry, pokusy a experimenty
- zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, uvolňovací, relaxační)
- rozhovory o ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- péče o prostory MŠ, o zahradu
- poznávání různých ekosystémů

Činnosti a aktivity pro prevenci šikany:

- dodržování třídních rituálů: přivítání dětí, komunikační kruhy, oslavy svátků a narozenin, sdělování zážitků, problémů – společné vyřešení
- společné akce celé školy, mimoškolní akce
- společenské a dotykové hry, hry na usměrňování agresivity
- projekty dle ročního plánu
- vytváření třídní pravidel, jejich ztvárnění a dodržování
- dodržování pravidel při hrách
- vytváření nesoutěživého prostředí
- hry upevňující kamarádství, prohlubování vztahů, zaměřené na spolupráci
- hraní rolí, dramatizace
- dodržování zvyků a tradic, výroba dáreků
- vysvětlování pojmů: vandalismus, šikana, rasismus, násilí
- rozhovory, řízená diskuze
- využití literatury
- seznamování s rozmanitostí kultur
- místo trestů nechat nést důsledky jednání
- dávání dětem zpětné vazby – konkrétní hodnocení namísto „škatulkování“

Činnosti a aktivity pro prevenci závislostního chování, užívání všech návykových látek:

- informace o škodlivosti alkoholu, kouření, zneužívání léků, užívání drog nebo těžkých látek, nebezpečí jedovatých rostlin, hub
- využití literatury
- rozhovory, diskuse, vyprávění

- projekty dle ročního plánu
- hry, dramatizace
- vysvětlování termínů, pojmů, neznámých slov
- nebezpečí od cizích lidí
- usměrňování vlivu škodlivých reklam
- zapojení dětí do plánování činností

Tradice naší školy

- indiánské rady
- Halloween
- Mikulášská nadílka
- Vánoční zpívání u stromečku
- Vánoční odpoledne
- Masopust
- Vynášení zimy
- Karneval
- Čarodějnice
- Den matek
- Den dětí
- Výlety
- Rozloučení s předškoláky
- Projekty
- Výtvarné soutěže
- Tvořivé dílny pro rodiče

S přihlédnutím k věku a osobnostem dětí, sociálnímu mikroklimatu v každé třídě, vytváříme a dbáme na:

- uspokojování potřeb dítěte
- kvalitu vztahu dítě – učitelka, dítě – zaměstnanec školy, dítě – rodič, rodiče – zaměstnanci školy, na kulturu školy celkově
- respektování nesouhlasu dítěte z hlediska ochrany zdraví
- respektování a nabízení možnosti volby činností
- podpora spontánních pohybových aktivit vycházejících ze zájmu dítěte
- nepodporování soutěživosti
- maximální využití vybavení školní zahrady k realizaci spontánních pohybových aktivit
- realizace projektů dle každoročního plánu
- speciálně zaměřené činnosti
- využití dětské literatury
- využití metodické literatury
- vzdělávání pedagogů
- pravidelné zařazování řízených tělovýchovných činností s utvářením vědomí prospěšnosti pohybu pro zdraví
- nabídku doplňujících aktivit
- vytváření povědomí, že činnosti vykonávané v MŠ prospívají zdraví (pobyt venku, pitný režim, pohybové aktivity, stravování, odpočinek, hygienické návyky)
- společné vytvoření pravidel ve třídě, označení symboly, jejich dodržování
- společné „indiánské rady“ a další společné činnosti, kdy se schází celá škola (adventní zpívání, masopust, aj.)
- hodnocení vlastní činnosti i činnosti kamaráda
- komunikační kruhy
- vedení dětí k řešení konfliktů
- společné prožitky ze hry – respektovat hru dítěte, příliš do ní nezasahovat, být pozorovatelem kreativity dětí, vzájemné komunikace a tvořivosti
- trvalé uplatňování prožitkového učení

- využití skupinových, dramatických, námětových her, kolektivních prací výtvarné, konstruktivní, pracovní) pro vytváření postavení dítěte ve skupině
- vytváření rolí ve skupině – vedoucí, mluvčí, spojka dle principů programu Začít spolu

Výstupy v oblasti MPP - na konci předškolního období by dítě mělo:

- znát, co nám pomáhá být zdravý a v bezpečí a co škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva)
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které poškozují zdraví člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků, ale i televize, počítač, mobil)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Spolupráce při realizaci MPP:

Rodiče

Velmi dobrý vztah školy a rodičů považujeme trvale za prioritní. O dobrou spolupráci se snažíme způsoby, které jsme si stanovily ve školním vzdělávacím programu. Stejně tak budeme rodiče informovat o MPP školy a jeho realizaci. Vybídeme rodiče ke spolupráci a shodnému výchovnému působení. V případě výskytu rizikového chování (násilí, šikana, omezování práv, agrese a ponižování) budeme informovat rodiče a dohodneme společné dílčí kroky k zamezení a následné prevenci. V případě jakýchkoliv problémů mají rodiče možnost využít konzultačních hodin, rozhovorů při předávání dětí, požádat a schůzku a další.

Odborníci a další organizace

PPP Jičín, odborní lékaři - včasné odhalování poruch chování a opožděného psychomotorického vývoje

OSPOD Hořice – podávání zpráv o dětech, které jsou v péči, upozorňování na problematické jevy (předškolní dítě z romské komunity po přijetí nedochází do MŠ – prevence záškoláctví, ohlašovací povinnost)

ZŠ Na Habru – setkávání žáků ZŠ a dětí MŠ při společných akcích – prevence šikany

Instituce zabývající se volnočasovými aktivitami – seznamování s možnostmi využití volného času

• Školní program environmentálního vzdělávání a osvěty (EVVO)

Tento program popisuje charakteristiku školy z hlediska environmentální výchovy, stanovuje cíle EVVO programu a uvádí činnosti, kterými je dosahováno cílů.

Podklady programu:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů,
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Indiáni Na Habru“
- Krajská koncepce EVVO

Vymezení základních pojmů

Environmentální výchova – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (dále jen „EVVO“) v mateřské škole je pedagogický proces využívající přirozenou zvědavost dětí k formování jejich názorů a postojů ve prospěch vnímání pozitivního přístupu působení člověka na okolní živou i neživou přírodu jako základního životního principu.

K tomuto využívá EVVO především reálný kontakt dětí s přírodním prostředím, společné, skupinové a individuální aktivity, zaujetí v herních činnostech a nabídku činností formou projektového a prožitkového učení.

EVVO u dětí předškolního věku podporuje nezastupitelnou možnost svobodné volby vlastního názoru, čímž podporuje růst vlastností odpovědnostního charakteru odrážejících se v postojích a rozhodnutích člověka. EVVO podporuje vztahy mezi dětmi v obecné i konkrétní rovině, a to jak v oblasti spolupráce a kooperace, tak při tvorbě společných cílů a stává se tak i jednou z forem prevence rizikového chování.

V EVVO v mateřské škole se jedná o proces cíleného a nenásilného přírodovědně - sociálně zaměřeného zrání dětí, který se staví do opozice vůči zvykovému a tradičnímu autoritativnímu přístupu.

Analýza EVVO na škole:

Mezi silné stránky EVVO na škole patří:

- EVVO je pevně zakotvena v ŠVP, motto programu a jeden z jeho cílů je přímo zaměřen na EVVO
- zájem pedagogických pracovníků, zařazování EVVO projektů do vzdělávací nabídky
- podpora vedení školy
- dobrá týmová spolupráce (pedagogové a provozní zaměstnanci)
- spolupráce se zřizovatelem
- spolupráce se ZŠ Na Habru
- dobrá prezentace školy v médiích
- výhodná poloha mateřské školy (svažitý přírodní terén zahrady, klidná okrajová část města)
- středně velká zahrada
- dostatečně velké prostory MŠ
- dostatečné zařazování prvků zdravé výživy do denního stravování
- celoroční pořádání ukázek a ochutnávek zdravého vaření pro rodiče v odpoledních hodinách
- třídění odpadu

Slabé stránky:

- nedostatečný didaktický materiál, menší zájem o DVPP v oblasti EVVO
- MŠ není zapojena do žádné ekologické sítě, nespolupracuje s žádným ekologickým centrem

- nedostatečná využitelnost zahrady
- nahodilé vybavování zahrady různými herními prvky – chybí koncepce, plán řešení zahrady
- nedostatek financí
- sponzorování firmami, rodiči

Příležitosti:

- vytváření koutků EVVO
- přeměna zahrady na přírodní – projekt „Venku jsme doma“
- vzdělávání – koordinátor EVVO
- zapojení do sítě Mrkvička
- využívat nabídky vzdělávacích programů eko center a jejich didaktických materiálů, vyhledávat a využívat EVVO programy
- využít dotačních a grantových programů zaměřených na EVVO
- zvyšovat a podporovat zdravé životní návyky a postoje
- zapojení a spolupráce s rodiči
- podpora zřizovatele

Hrozby:

- nedostatek financí
- nezájem některých rodičů
- změny legislativních nařízení
- nepřenesení zásad EVVO do rodin

Vize EVVO:

Vychází z varování indiánského kmene:

.... „Až bude pokácený poslední strom, až bude poslední řeka otrávená, až bude chycena poslední ryba, tehdy poznáme, že peníze se nedají jíst....“ (*Varování kmene Cree*)

Dlouhodobý cíl:

Vytvářet u dětí pocit zodpovědnosti za životní prostředí, vytvářet podmínky a příležitosti zapojit se do jeho ochrany.

Krátkodobé cíle:

1. Podpora zdravého životního stylu

- rozvíjení sebedůvěry, samostatnosti, sebejistoty
- podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- schopnost přizpůsobit se životu v sociální komunitě, rozvíjet vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- seberozvíjení
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění
- systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence
- zdůrazňování zdravého stravování
- předcházení negativním vlivům médií a reklamy (tisk, TV, PC)
- upevňování a rozvíjení kladného vztahu k životnímu prostředí

ukazatelé úspěchu:

- děti mají zájem o zdravý životní styl
- dbají o svůj zevnějšek, vyhledávají pohyb
- dokáží říkat, co chtějí a co nechtějí
- dokáží si samostatně připravovat pomůcky, hračky, rozhodovat se a vybírat si z nabídky činností

2. Vytvářet podnětné prostředí a posilovat vztah dětí k přírodě

- vzbuzování aktivity a nabízení příležitostí k experimentování, pozorování, bádání
- nabízet možnost výběru objektů pozorování, podporovat zájem a přirozenou dětskou zvědavost
- rozvíjet popisování pozorování, vytváření domněnek
- podporovat péstební a pracovní dovednosti
- vytvářet osobní zkušenosti s přírodou – poznávání všemi smysly, přímé učení venku
- přizpůsobovat se podmínkám terénu, počasí
- využívat odbornou literaturu, setkávání s odborníky
- vést k estetickému vnímání předmětů, jejich funkčnosti a úrovně postradatelnosti

ukazatelé úspěchu:

- děti samostatně používají pomůcky k EVVO (lupa, mikroskop)
- bezpečně manipulují s pracovním náradím (hrábě, rýč...)
- pozorují živočichy, aniž by jim ublížily, mají ohleduplné chování k živému i neživému
- zajímají se o přírodu, vyhledávají aktivity spojené s ochranou přírody
- rozeznají některé druhy hmyzu, rostlin
- samostatně realizují pokusy
- vybírají si ke hrám přírodniny
- rozšiřování slovní zásoby
- pracují s literaturou

3. Vytváření kladného vztahu k místu, kde bydlím

- podporovat zájem o okolí školy a Hořic – výlety, řemesla, výtvarné zpracovávání
- nabízet aktivity spojené s tradicemi Hořic – trubičky, kamenosochařství, tradice oslav lidových svátků
- účastnit se činností a aktivit pořádaných v Hořicích
- podílet se na udržování přírodního prostředí, vytvářet základy kompetencí k péči o přírodu – den Země, úklidy zahrady a okolí školy

ukazatelé úspěchu:

- děti znají svou adresu, popíší cestu do školy
- orientují se v okolí školy
- mají povědomí o kulturních památkách a jiných objektech v Hořicích
- neničí prostory školy, zahrady a okolí, všímají si změn v Hořicích
- mají povědomí, kteří živočichové a rostliny se vyskytují v přírodě na Hořicku

4. Ekologizace školy

- používat ekologické čisticí prostředky
- třídít odpad
  - usilovat o úspory energií
- využívat kartony a zbytkový materiál
- zahájit přeměnu školní zahrady na přírodní – projekt „Venku jsme doma“

ukazatelé úspěchu:

- šetření vodou, elektřinou, plynem – ověření úspor dle faktur
- samostatnost při třídění odpadu
- zapojení do projektu „Venku jsme doma“ a jeho postupná realizace

5. Vzdělávání zaměstnanců, veřejnosti

- využívat vzdělávací nabídku seminářů EVVO v rámci DVPP
- zajišťovat pomůcky k EVVO
- pořádat workshopy pro rodiče – zdravé vaření, tvořivé dílny
- konat semináře pro rodiče, veřejnost – informace o podstatě a přínosu přírodních zahrad

ukazatelé úspěchu:

- zřízení koordinátora EVVO
- zapojení do sítě Mrkvička
- zájem a účast rodičů na mimoškolních akcích
- spolupráce rodičů, vedení města na realizaci projektu „Venku jsme doma“
- využívání přírodní zahrady jinými školami (MŠ, ZŠ) – zelená učebna

Činnosti a aktivity k dosahování cílů:

• Projekt „Hořice“

Činnosti a aktivity, kterými se dosahuje cíle č. 3, probíhá celoročně.

Zahrnuje tyto základní bloky:

- Hořice – město kamenné krásy
(sochy, sochařská škola, Smetanovy sady, sochařské sympozium, Galerie plastik.....)
- Hořice – město trubiček
(slavnosti trubiček, exkurze, výstavy, muzeum,....)
- Hořice – město motocyklového sportu
(prohlídka depa, práce s obrazovými materiály, dopravní výchova,....)
- Hořice – město, kde žijeme
(bydliště dětí, exkurze, významné budovy, školy, sportovní a kulturní akce,...)
- Hořice - město pod Chlumy
(výlety do okolí, den Země, vynášení smrtky, pramen Kalíšek, ...

• Projekt „Venku jsme doma“

Dlouhodobý projekt přeměny stávající zahrady na přírodní. Zahrnuje spolupráci se zřizovatelem, zahradními architekty, rodiči a zákonnými zástupci a všemi zaměstnanci MŠ.

Východiskem pro uskutečňování projektu je vytvoření koncepce na přeměnu a ekologizaci zahrady, na jejímž základě bude možné realizaci provádět postupně a plánovitě. Realizace pak bude probíhat po etapách dle možností a potřeb MŠ, podle důležitosti a návaznosti realizačních prací i v souvislosti s plánovanou rekonstrukcí budovy.

Cílem je nabídnout dětem podněty k přirozené fyzické aktivitě a experimentování i posilování vzájemných vztahů děti – rodiče – mateřská škola prostřednictvím společných aktivit.

• Harmonogram stálých, opakujících se a systematických aktivit integrujících EVVO v MŠ:

PODZIM

- EKO hry v lese - frotáž listů, kůry, stavění domečků pro ježka
- sběr papíru, plastu
- pokusy - mech, semínka
- hry s přírodninami, vyrábíme z přírodnin - výstavka prací
- výroba draků z listů, bramborová tiskátka, listové koule
- vycházka do lesa s pozorováním - dalekohled, svět pod lupou
- sběr žaludů a kaštanů pro lesní zvěř
- sbírání a sušení bylinek - vaření bylinných čajů a jejich ochutnávka
- sběr ovoce - jejich ochutnávka, sušení
- „Zdravý týden“ – projekt zaměřený na ovoce či zeleninu
- „Uspávání broučků“ – projekt zaměřený na práci s přírodninami a chápání vztahů k přírodě
- tradice: „Strašidelná školka“ – celoškolní projekt spojený s odpolední akcí pro děti a rodiče
- ukázka zdravého vaření – večerní akce pro rodiče a přátelé

ZIMA

- vycházka do lesa ke krmelci
- vánoční stromeček pro zvířátka
- krmení a pozorování ptáků u krmítka na školní zahradě

- poznávací vycházky do zimní přírody „stopy“ ve sněhu
- pokusy led x voda
- tradice: Masopust – projekt zaměřený na vytváření kladného vztahu ke škole
- ukázka zdravého vaření – večerní akce pro rodiče a přátelé

JARO

- poznávací výlety do přírody
- otvírání studánek, vynášení Smrtky, probouzení přírody
- Den Země, recyklohraní
- setí semínek, výsadba sazeniček na zahradě
- výlety za zvířátky - koně, krávy na louce, kačenky v potoce, ovečky na pastvě, spolupráce se Školním statkem, výlety ke svým kamarádům
- úprava školní zahrady i s rodiči
- tvořivé velikonoční dílny
- bylinky pro zdraví – projekt vztahující se k tradici čarodějnic
- besídka ke Dni matek
- ukázka zdravého vaření – večerní akce pro rodiče a přátelé

LÉTO

- odpolední výlet a spaní ve škole – spolupráce s rodiči
- stopařské výlety, hledání pokladů – orientace v okolí školy
- vycházky do přírody s pozorováním létajícího a lezoucího hmyzu (mraveniště, obyvatelé lesní tůňky)
- rozloučení s předškoláky
- hry s vodou na zahradě
- ukázka zdravého vaření – večerní akce pro rodiče a přátelé

Metody a formy práce:

- prožitkové učení, smyslové hry
- vycházky, hry v přírodě
- přímé pozorování, experimentování, bádání
- hledání přírodních souvislostí
- rozhovory, besedy, diskuse v komunitním kruhu
- výtvarné a pracovní činnosti
- práce s přírodninami venku i ve škole
- práce s knihami, časopisy, počítačem
- výstavky, soutěže
- využívání tradic
- spolupráce se ZŠ
- třídění odpadu
- sportovní školička, plavání
- zařazování projektů EVVO

Spolupráce:

Spolupráce s rodiči

- pomoc rodičů při úklidu zahrady, při realizaci projektů
- společné mimoškolní aktivity – dílny, zábavná odpoledne, zdravé vaření
- možnost navštívit jejich pracoviště
- besedy pro děti – myslivost, včelaření...

Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

ZŠ, MŠ – společné aktivity, soutěže, prezentování vlastních činností

SETKÁVÁNÍ S ODBORNÍKY – ekologická centra, programy, myslivci, včelaři, chovatelé, zahradníci

MĚSTSKÝ ÚŘAD HOŘICE, ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ HOŘICE

7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Evaluace je proces systematického shromažďování informací a analýzy informací podle předem stanovených kritérií za účelem dalších rozhodnutí. Slouží jako nástroj řízení a tím i zkvalitňování veškeré práce školy. Jejím cílem je ověřit a zlepšit kvalitu práce a dosáhnout potřebné změny. Ověření znamená zjištění aktuální situace, a zlepšení kvality znamená nalézt opatření, která budou efektivní a účinná.

Autoevaluační procesy probíhají na úrovni školy i třídy.

Oblasti autoevaluace:

1. ŠVP (hodnotíme jeho soulad s požadavky RVP PV a TVP – koncepční záměr, vhodnost vzhledem k podmínkám, pojetí a zpracování obsahu, otevřenost, plnění cílů)

2. Podmínky ke vzdělávání (hodnotíme předpoklady, okolnosti, situace – věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizační podmínky, řízení, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů)

3. Průběh vzdělávání (hodnotíme práci pedagogů – pedagogický styl – metody, formy, vzdělávací nabídku)

4. Výsledky vzdělávání (hodnotíme vzdělávací přínos u dětí – individuální vzdělávací pokroky u dětí)

Hodnotitelé:

- zaměstnanci školy
- rodiče
- děti
- veřejnost

Zdroje pro autoevaluaci:

- rozhovory, konzultace, diskuse, brainstorming
- dotazníky, ankety
- SWOT analýzy
- pozorování
- hospitace a pohospitační rozhovor
- analýza dokumentace
- hodnotící a průběžné hodnotící zprávy
- inspekční záznamy
- audio, video a foto dokumentace
- práce dětí (výkresy, výrobky...)
- sebehodnocení pedagogů
- postoje rodičů
- informace ve sdělovacích prostředcích
- smlouvy
- zprávy kontrolních orgánů
- výsledky ČŠI
- zprávy PPP

Popis systému autoevaluace

Hodnocená oblast	termín	prostředky	hodnotitelé	
ŠVP	srpen	Dotazník, SWOT analýza, diskuze, brainstorming	učitelky, ředitelka	
Personální a pedagogické zajištění	únor, srpen	Personální a mzdová dokumentace, vzdělávání, samostudium	ředitelka	
Životospráva	Průběžně Leden, červen	Dotazníky, rozhovory, pozorování	učitelky, vedoucí stravování, ředitelka, rodiče	
Věcné podmínky	říjen červen průběžně	Hospodářská dokumentace, Dotazníky učitelkám Pedagogické a provozní rady, rozhovory a dotazy k rodičům	všichni zaměstnanci, rodiče	
Organizační podmínky	Průběžně, při ped. a prov. poradách	dotazníky	Všichni zaměstnanci, rodiče	
Výsledky vzdělávání	Průběžně Leden – únor Červen	Diagnostické záznamy o dětech, přehled výchovné práce, hodnocení TVP a ŠVP, dotazníky, pozorování	všechny učitelky	
Průběh vzdělávání	<i>Přijímací řízení</i>	Červen	Výsledky z přijímacího řízení – školní matrika	ředitelka MŠ
	<i>Pedagogický styl</i>	červen	Dotazníky, hospitace	učitelky, ředitelka, rodiče
	<i>Vzdělávací nabídka</i>	červen	Dotazníky, analýzy, diskuze	učitelky, ředitelka, rodiče

Podpora školy dětem <i>Práce s talentovanými – zájmové aktivity</i> <i>Péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami</i>	Leden, červen	pedagogická rada - hodnocení Zhotovování a obesílání prací do soutěží, umístění Rozhovory s rodiči, s dětmi	Učitelky, rodiče, děti
<i>S rodiči</i> <i>S jinými organizacemi</i>	Průběžně a v červnu shrnutí	Rozhovory s rodiči, dotazník, schůzky s rodiči, pedagogická rada – záznamy, ŠVP, TVP ŠVP, TVP, záznamy z pedagogických rad	všechny učitelky, rodiče, veřejnost
Řízení školy (kvalita personální práce, kvalita řízení a plánování, hospitační a kontrolní činnost)	průběžně – pedagogické rady	průběžné kontroly, rozhovory, hospitace, pozorování, dotazníky	ředitelka MŠ

Na základě zjištěných poznatků navrhujeme a provádíme potřebné úpravy a plánujeme činnosti.